

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 682)

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/705)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-127/2926

14.6.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.6.2000 tarihinde kararlaştırılan "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Radyo ve televizyon yayınlarını düzenlemek, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usulleri belirlemek amacı ile hazırlanarak yürürlüğe konulan 13.4.1994 tarihli 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun uygulamasında birçok konuda sorunlarla karşılaşmıştır.

Üst Kurul, 3984 sayılı Kanuna göre 9 üyeden oluşmakta bunun beş üyesi iktidar partisi veya partileri, dört üyesi ise muhalefet partileri tarafından gösterilen adaylar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmektedir. Üyelerin görev süresi altı yıldır. Koalisyon hükümetleri ile yönetilen ve sık sık hükümet değişikliği olan ülkemizde iktidar-muhalefet dengesi gözetilerek kurulan üye seçim sistemi çok çabuk bozulmuş ve bugün olduğu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisindeki iktidar-muhalefet dengesini yansıtamaz duruma gelmiştir. Ayrıca ülkemizde seçimlerin her beş yılda (uygulamada 4 yıl ve daha erken) yapıldığı dikkate alındığında, altı yıl görev süresi olan Üst Kurul üyelerinin hiçbir zaman Türkiye Büyük Millet Meclisindeki iktidar-muhalefet dengesini korumadığı bir gerçektir.

Üst Kurul üyeleri seçilmelerinin dışında, mal bildirimini yönünden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile muhatap kabul edilmiş, ayrıca bütçesi Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi içerisinde yer almış ve mali denetim dışında tutulmuştur.

Üst Kurulun gelirleri ve giderleri yönünden Sayıştay, Yüksek Denetleme Kurulu gibi kurumların denetimleri dışında bulundurulması da Devlet yapısında rastlanmayan bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Kanunda belirtilen yayın ilkeleri ile bu ilkelere uymayan radyo ve televizyon kuruluşları hakkında uygulanacak yatırımların bölücü, yıkıcı ve irticai yayınların engellenmesi konusunda etkili olmadığı görülmüştür.

Yapılan tespitler sonucunda, tarafsız, bağımsız ve özerk bir Üst Kurulun oluşumunu teminen bu Tasarı hazırlanmıştır.

3984 sayılı Kanunda önemli değişiklikler getiren bu Tasarıda :

1. Eksikliği duyulan tanımlar yeniden belirlenmiş ve Kanuna dahil edilmiştir.
2. Yayın ilkeleri Anayasa, Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri göz önünde tutularak yeniden düzenlenmiş ve açıklığa kavuşturulmuştur.

3. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun her türlü etkiden uzak kalmasını teminen oluşumunda karma sistem benimsenerek üyelerinin bir kısmının Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bir kısmının da Bakanlar Kurulunca 4 yıllık bir süre için seçilmesi öngörülmüştür.

4. Üst Kurul kararlarının uygulanması, Kanunda gösterilen gözetim, denetim ve değerlendirme faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla, daha çok icraî fonksiyonu olan Üst Kurulun, benzer kuruluşların yapısı dikkate alınarak teşkilâtı belirlenmiştir. Üst Kurulun üst yönetim kadrolarına atama yetkisi Üst Kurula verilmiştir.

5. 3984 sayılı Kanunun en çok eleştiri alan Üst Kurulun mali denetim dışı bırakılması hususu yeniden düzenlenerek Üst Kurul, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tâbi kılınmıştır.

6. Kamu malı olan frekans ve kanal planlaması Telekomünikasyon Kurumunun asli görevlerinden olduğu için bu yönde düzenleme yapılmış, bu planın hazırlığında Üst Kurul ile işbirliği ve koordinasyon yapılması öngörülmüştür. Frekans ve kanalların Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından onayı ve bu Kanunda öngörülen şekilde dağılımı, Üst Kurula kendisine verilecek olan frekans olan frekans ve kanalların özel radyo ve televizyonlara tahsisi görevi verilmiş ve tahsis işleminde bugüne kadar eksikliği duyulan hususlar Tasarıya dahil edilmiştir.

7. Radyo ve televizyon frekans planlarının kısa sürede uygulamaya konulabilmesi, Anayasal düzene aykırı, bölücü ve yıkıcı yayınların vericilerden yasa dışı yollarla yapılmasını önleyerek Devletin güvenliğinin sağlanması, teknik denetim ve kontrol ile monitoring hizmetlerinin daha kolay yapılabilmesi, izleyicilerin yayınları tek bir alıcı anten kullanarak aynı kalitede izleyebilmesi, ortak antene geçilerek frekans planlarını uygulama maliyetinin düşürülmesi, sayısal yayıncılığa geçildiğinde kaçınılmaz olarak gündeme gelecek vericilerin paylaşımı şartlarının hazırlanması, izin süresi tamamlandığı zaman yayıncının değişmesi halinde eski vericilerin atıl kalmaması, istasyon ve yayın güvenliğinin daha kolay sağlanması, işletme, personel ve yedek malzemeden tasarruf edilmesi gibi sebeplerle yayın izni verilen özel kuruluşlara verici tesisi kurma izni verilmemiş, bu kuruluşların yayınlarını Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun elinde bulunan vericilerden yapması öngörülmüştür.

8. Yayın ilkeleriyle Kanunda belirtilen usul ve esaslara aykırı yayınların varlığı halinde uygulanan ekran kapatma cezası yanında para cezası getirilmiştir.

9. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun reklam gelirlerinden Üst Kurula pay ödenmesi uygulamasına son verilmiş, Üst Kurulun vereceği karar üzerine Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu genel müdürü ve yönetim kurulunun görevinin düşmesinin öngörüldüğü 35 inci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer konularda da iyileştirici, tamamlayıcı ve yeni düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile, kanunda geçen ve radyo ve televizyon yayıncılığında kullanılan deyimlerin tanımı yapılmıştır.

Madde 2. — Madde ile, radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarında göz önünde bulundurulacakları ilkeler, radyo ve televizyon yayıncılığının aslında kamusal nitelikli bir hizmet olduğu göz önüne alınarak Anayasamız, Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Madde 3. — Madde ile, görevin ağırlığı ve önemi göz önüne alınarak üyelerinin nitelikleri belirlenerek Üst Kurulun oluşumu düzenlenmiştir. Üst Kurulun her türlü etkiden uzak kalmasını, tarafsız ve bağımsız karar almasını sağlamak amacıyla üyelerin seçiminde karma bir sistem belirlenmiş ve üyelerinin bir kısmının Türkiye Büyük Millet Meclisi, diğer bir kısmının da Bakanlar Kurulunca 4 yıllık bir süre için seçilmesi öngörülmüştür.

Madde 4. — Madde ile, Üst Kurul başkanı ve başkanvekilinin seçimi ve görevleri düzenlenmiştir.

Madde 5. — Madde ile, Üst Kurul üyelerine, her türlü etkiden uzak kalmalarını sağlamak amacıyla bazı yasaklar getirilmiş, özellikle özel radyo ve televizyon şirketlerinde ortak ve yönetici olamayacakları, üyelikleri süresince resmî veya özel hiçbir görev alamayacakları ve herhangi bir siyasi partiye üye olamayacakları öngörülmüş ve Kurulun Başkanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tâbi olması hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Madde ile, Üst Kurulun haftada en az bir kere toplanması öngörülmüş ve toplantı ve karar nisabı belirtilmiştir.

Madde 7. — Madde ile, Üst Kurulun gelirleri düzenlenmiş ve Üst Kurulun 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi olmaması öngörülmüştür.

Madde 8. — Madde ile, Üst Kurul Başkanlığının gelirlerinin ve uygulayacağı idarî para cezalarının ne şekilde tahsis edileceği ve ödemede gecikilmesi halinde uygulanacak yaptırım belirlenmiştir.

Madde 9. — Madde ile, Üst Kurulun yardımcı hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak üzere bir Genel Sekreter atanacağı öngörülmüş ve Üst Kurulun hizmet birimleri belirlenmiştir.

Ayrıca, Üst Kurul personelinin özlük hakları, çalışma usul ve esasları ile personelle ilgili diğer hususların Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personel rejimine tâbi olacağı, Üst Kurulun çalışma usul ve esasları ile teşkilât ve atama usullerinin Üst Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 10. — Madde ile, Türkiye'de ulusal, bölgesel ve yerel çapta televizyon kanal ve radyo frekans planları ile ilgili çalışmalar yapma yetkisi, 2813 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak münhasıran Telekomünikasyon Kurumuna bırakılmış ve Telekomünikasyon Kurumunca hazırlanacak planın hangi usul ve esaslarla hazırlanacağı, ne şekilde kabul edileceği düzenlenmiştir. Onaylanacak planda Meteoroloji Radyosu ile Polis Radyosuna ücretsiz frekans tahsisi öngörülmüş ve kalan diğer frekansların tahsisi ile ilgili usul ve esaslar tespit edilmiştir.

Maddede, Üst Kurul tarafından frekans planına uygun olarak televizyon kanalı ve radyo frekansı tahsis edilen, kablosuz radyo ve televizyon yayım izni ve lisansı verilen kuruluşlara televizyon kanal ve radyo frekans tahsislerini uygulama, ulusal ve uluslararası alanda tescil ettirme görevi Telekomünikasyon Kurumuna verilmiş, ayrıca, Telekomünikasyon Kurumuna ulusal ve uluslararası hava ve deniz seyirüsefer sistemlerine, radyo ve televizyon sistemlerinden zararlı enterferanslar gelmesi halinde, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmemek amacıyla, enterferansa sebep olan vericileri geçici olarak kapatarak mühürleme görevi verilmiştir.

Madde 11. — Madde ile, radyo ve televizyon kuruluşlarının, devamlılık arz etmeyen yayınları daha sonra yayımlayabilmelerine olanak tanınmıştır.

Madde 12. — Madde ile, gerçek ve tüzel kişiler tarafından ilgili yayım kuruluşuna karşı açılacak tazminat davalarında mağdur tarafa ödenecek tazminat tutarının on milyar liradan az olamayacağı öngörülmüş ve bu miktarın her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması, tazmini gereken maddi ve manevi zararlardan özel radyo ve televizyon kuruluşu ile birlikte hissedârlarının da müştereken ve müteselsilen sorumlu olacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 13. — Madde ile, radyo ve televizyon yayım izni verilen veya verilecek anonim şirketlerin hisse oranları ve sermaye yapısıyla ilgili uymaları gereken hususlar tespit edilerek bir televizyon veya radyo kuruluşunda, bir gerçek veya tüzel kişinin payının % 50'yi geçmeyeceği, yabancı sermayenin herhangi bir radyo veya televizyon kuruluşundaki payının ödenmiş sermayenin % 25'ini geçmeyeceği öngörülmüş ve şirketlerde hisse devirlerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Madde 14. — Madde ile, radyo ve televizyon kuruluşlarının belli saatlerde eğitim, kültür, Türk halk ve Türk sanat müziği ağırlıklı programlara yer vermeleri zorunluluğu getirilmiş ancak tematik yayım yapan kanallar bu zorunluluktan muaf tutulmuştur.

Madde 15. — Madde ile, seçim dönemindeki radyo ve televizyon yayınlarının Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenmesi öngörülmüş ve seçim dönemine ilişkin yasaklar belirtilmiştir.

Madde 16. — Madde ile, yayım ilkelere aykırı yayım yapan, yükümlülüklerini yerine getirmeyen kuruluşlara uygulanacak müeyyideler belirlenerek bu kuruluşlara ayrıca para cezası verilebilmesi öngörülmüştür.

Madde 17. — Madde ile, 3984 sayılı Kanuna 5 adet ek madde eklenmiştir.

Ek 1 inci madde ile radyo ve televizyon frekans planlarının kısa sürede uygulamaya konulabilmesi, Anayasal düzene aykırı, bölücü ve yıkıcı yayınların vericilerden, yasa dışı yollarla yapılmasının önlenerek Devletin güvenliğinin sağlanması, teknik denetim ve kontrol ile monitor hizmetlerinin daha kolay yapılabilmesi, izleyicilerin yayınları tek bir alıcı anten kullanarak aynı kalitede izleyebilmesi, ortak antene geçilerek frekans planlarını uygulama maliyetinin düşürülmesi, sayısal yayıncılığa geçildiğinde kaçınılmaz olarak gündeme gelecek vericilerin paylaşımı şartlarının hazırlanması, izin süresi tamamlandığı zaman yayıncının değişmesi halinde eski vericilerin atıl kalmaması, istasyon ve yayım güvenliğinin daha kolay sağlanması, işletme, personel ve yedek malzemenin tasarruf edebilmesi gibi sebeplerle yayım izni verilen özel kuruluşlara verici tesisi kurma izni verilmemesi ve bu kuruluşların yayınlarını Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ait vericilerden yapması öngörülmüştür.

Ek 2 nci madde ile Üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayımı yapan ya da Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayım yapan kişi ve kuruluşlara verilecek cezalar hükme bağlanmıştır.

Ek 3 üncü madde ile radyo ve televizyon yayınlarının yayın ilkeleri ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara uygunluk yönünden Üst Kurulca izlenmesi, Üst Kurulun uygun göreceği yerlerde yerel ve bölgesel yayınların izlenmesi yetkisinin İçişleri Bakanlığının görevlendireceği birimlere devredilebilmesi ayrıca Telekomünikasyon Kurumunun milli monitoring faaliyetleri kapsamında, gerektiğinde, yayın izni ve lisansı verilen özel kuruluşların radyo ve televizyon yayınlarını monitoring sistemi ile teknik olarak izlemesi ve sonuçları Üst Kurula bildirmesi hükme bağlanmıştır.

Ek 4 üncü madde ile yayın izin talebinde bulunan kuruluşların yerine getirmeleri gereken teknik ve mali yeterlilik şartlarının Üst Kurul tarafından yönetmeliklerle tespit edilmesi öngörülmüştür.

Ek 5 inci madde ile 3984 sayılı Kanunda geçen "Telsiz Genel Müdürlüğü" ibaresi "Telekomünikasyon Kurumu" olarak değiştirilmiştir.

Madde 18. — Madde ile, 3984 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (a) bendi ile 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 19. — Madde ile, 5680 sayılı Basın Kanununda değişiklik yapılarak, basın yolu ile işlenecek fiillerden doğacak maddi ve manevi zararlardan mevkutelerde sahibi ile mevkute olmayanlarda naşiri, mevkute sahibi ile mevkute olmayanların naşirinin şirket olması halinde, şirket ile birlikte şirket hissedarlarının da müştereken ve müteselsilen sorumlu olmaları hükme bağlanmıştır.

Madde 20. — Madde ile, ceza kovuşturmasıyla ilgili yasaklara uymayanlara verilecek para cezaları artırılmıştır.

Madde 21. — Madde ile, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklik yapılarak, gelir vergisi mükelleflerinin basın yoluyla işlenen suçlardan dolayı ödedikleri tazminat miktarını, safi kazançları tespit edilirken gider olarak indirememeleri hükme bağlanmaktadır.

Madde 22. — Madde ile, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılarak, kurumlar vergisi mükelleflerinin basın yoluyla işlenen suçlardan dolayı ödedikleri tazminat miktarını, gider olarak indirememeleri hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 1. — Madde ile, halen görevde bulunan Üst Kurul üyelerinin yeni Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmî Gazetede yayımı tarihine kadar görevlerine devam edeceği öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. — Madde ile, bu Kanunda sözü edilen yönetmelikler ile mevcut yönetmeliklerin değişikliklerinin üç ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

Geçici Madde 3. — Madde ile, 3984 sayılı Kanuna göre Üst Kurul tarafından yaptırılan ulusal radyo ve televizyon frekans planlarının, Kanunla getirilen düzenlemeye paralel olarak Telekomünikasyon Kurumuna devredilmesi öngörülmüştür.

Geçici Madde 4. — Madde ile, Üst Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilecek üye adaylarının bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirmeleri öngörülmüştür.

Madde 23. — Yürürlük maddesidir.

Madde 24. — Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/705

Karar No. : 10

21.5.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 15.6.2000 tarihinde esas Komisyon olarak Anayasa Komisyonuna gönderilen “Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 17.5.2001 tarihli toplantısında Devlet Bakanı Sayın Rüştü Kazım Yücelen, TRT Genel Müdürü, RTÜK Başkanı, Telekomünikasyon Kurumu ve Maliye Bakanlığı yetkililerinin katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile;

- Yayın ilkeleri yeniden düzenlenmekte,
- Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna üye seçim usulü değiştirilerek, Kurul üyelerinin bir kısmının Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kısmının ise Bakanlar Kurulunca dört yıllık bir süre için seçilmesi öngörülmekte,
- Üst Kurulun teşkilât yapısı yeniden belirlenmekte,
- Üst Kurulun Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca denetlenmesi esası getirilmekte,
- Üst Kurul üyelerine ilave bazı yasaklar getirilmekte,
- Yayın ilkelerine aykırı yayın yapan ya da yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere ekran karartma yanı sıra para cezası hükme bağlanmakta,
- Üst Kurulun uygun göreceği yerlerdeki yerel ve bölgesel yayınların izlenmesi ve kayda alınmasının İçişleri Bakanlığının görevlendireceği birimlere devredilmesi ve Telekomünikasyon Kurumunun millî monitoring faaliyetleri kapsamında yayınları izleme imkanının olması halinde bu yayınların Telekomünikasyon Kurumunca izlenmesi ve değerlendirilmek üzere Üst Kurula bildirilmesi öngörülmekte,
- Radyo ve televizyon yayın izni verilecek anonim şirketlerin hisse oranları ve sermaye yapılarına ilişkin hususlar yeniden düzenlenmekte,
- Türkiye Radyo- Televizyon Kurumunun reklam gelirlerinden Üst Kurula pay ödenmesi uygulamasına son verilmekte,
- Radyo ve televizyon frekans planlaması, Telekomünikasyon kurumuna devredilmekte,
- Basın yolu ile işlenecek fiillerden doğacak maddî ve manevî zararlardan mevcutelerde sahibi ile mevcut olmayanlarda naşirin şirket olması halinde şirket ile birlikte şirket hissedarlarının da sorumlu olması kabul edilmekte,
- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin basın yoluyla işlenen suçlardan dolayı ödedikleri tazminat miktarını gider olarak indirememeleri hükmü getirilmekte,
- Belli bir özel radyo ve televizyon kuruluşunda % 10'dan fazla hissesi bulunanların Devletin doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir taahhüt işini üstlenemeyeceği ve menkul kıymetler borsalarında muamele yapamayacakları ve gazete çıkaran gerçek ve tüzel kişiler ile gazete sahibi olanların bir arada % 20'den fazla hisse sahibi olamayacaklarına ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Devlet Bakanı Sayın Rüştü Kâzım Yücelen Tasarı ile ilgili sunuş konuşmasında;

— Tasarı ile Avrupa Birliğine adaylık sürecinde olduğumuz bu günlerde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun imzaladığımız uluslararası sözleşmeler çerçevesinde yeniden yapılanmasının amaçlandığı,

— İletişim sektöründeki hızlı değişme ile sosyo-ekonomik dinamikler arasında çatışmaya son vermek, bu konuda alt yapıyı oluşturmak, etik anlayış ile özgürlüklerin kullanım alanının genişletilmesinin hedeflendiğini,

— Küreselleşme doğrultusunda medya ile siyasal yön arasındaki ilişkide; siyasal yönün düzenleyici, çoğulcu medyanın sorumluluk bilinci içinde olması gerektiğini,

— Temel amacın; Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne sahip çıkmak, milli ve manevî değerlerle toplum ve aile dokusunu korumak, kişilik haklarına ve özellikle insan onuruna saygıyı sağlamak,

Olduğunu belirtmiştir.

Tasarının görüşülmesine başladıktan sonra, 21 inci yasama döneminin 2 nci yasama yılında Tarasının görüşülmeye başlandığı ancak Komisyon seçiminin yenilenmesi sebebiyle yeniden görüşülmesinin yararlı olacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde aleyhte şu görüşlere yer verilmiştir;

— İletişim özgürlüğü alanında önemli bir gücün hukukî çerçevesinin düzenlenmesi söz konusudur. Bu düzenleme yapılırken Avrupa Birliği normları gözden uzak tutulmamalıdır. Ancak tasarının pek çok hükümlü bu normlara aykırılık içermektedir.

— Tasarıda RTÜK'ün üye seçiminde YÖK ve MGK gibi kurullara aday belirleme yetkisi verilmektedir. Bu kurullar kendi içinde problemlili, tartışılan ve revizyonu istenen kurullardır. Demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine katkısı iyi değerlendirilmelidir.

— Avrupa Birliğine uyum programında RTÜK'de yapısal bir değişiklik öngörülmemektedir. Tasarı bu irade ile çelişkilidir.

— Frekans planlaması Telekomünikasyon Kurumuna bırakılmaktadır. Bu kurum iktidar ağırlıklıdır. Bunun yanı sıra RTÜK'ün üyelerinin bir kısmının seçiminde Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi, denetim görevinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna bırakılması RTÜK'ü siyasi iradeye bağlı hale getirecektir. Bu, özerkliğin kalkması anlamına gelmektedir. Denetimin Sayıştayca yapılması daha uygun olacaktır.

— Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üye seçiminde yetkisini devretmesi doğru değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üye seçimi RTÜK'ü siyasetten uzak tutan bir durumdur.

— Sermayenin medyayı yönlendirmesi sıkıntı yaratacak bu alanda tekelleşmeyi doğuracaktır.

Aleyhteki bu görüşlere karşılık Tasarının lehinde şu görüşler dile getirilmiştir.

— Basın-yayın alanındaki uygulamalar demokratik niteliğe aykırı düşmeden disiplin altına alınmalıdır. Bu alandaki kişi ve kuruluşların ticarî hayatın içine yoğun olarak girmeleri ve toplumda dengeleri bozucu şekilde işlemesi yönündeki kaygılar gözden uzak tutulmamalıdır. Hisselerin açığa kavuşması muvazaayı önleyecektir. Tekelleşme ve kartelleşmeyi önleyecek tedbirlerin alınması ise mümkündür.

— Televizyon ve radyoların sahiplerinin bilinmesi gereklidir. Bu konu açık olmalı, sorumluluk ve yetki üstlenilmelidir. Özerklik ancak bu şekilde sağlanır. Avrupa Birliği normlarında da benzer hükümler bulunmaktadır.

— Sermayenin serbest dolaşımının ilkeleri, kriterleri ortaya konmalıdır.

— Denetimin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna bırakılması doğru bir karardır. Bu Kurul her türlü etkiden uzak ve tarafsız şekilde denetim görevini yapmaktadır.

Tümü üzerindeki görüşlerden sonra, sorulara cevaben;

— TRT Genel Müdürü; vericilerle ilgili durumun Kuruma külfet getirdiğini ancak kamu yararı nedeniyle olumlu değerlendirildiğini,

— RTÜK Başkanı; cezaların kademeli hale getirilmesinin olumlu olduğunu ancak denetimin Sayıştay ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılmasının daha uygun olacağını aksi bir uygulamanın idari ve mali özerkliği kaybetmeye yol açacağını, bir kişi ya da şirketin tüm yayınları ele geçirmesinin, medya patronlarının oldukça etkin hale gelerek kontrolden çıkmasının mümkün olacağını, önemli olanın halkın doğru ve özgün haber alma hakkını korumak olduğunu RTÜK üyelerinin klasik bürokrat kimliğinden uzak çalışmalarının Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmelerine bağlı olduğunu, ifade etmişti.

Bunun yanı sıra iletişim alanında eğitim yapan okullara eğitim amaçlı radyo ve televizyon kurma hakkının verilmesinin nitelikli eleman yetiştirilmesi açısından önemli olduğuna ve Tasarıda bu konunun eksikliğine dikkat çekilmiştir.

Frekans planlamasının Telekomünikasyon Kurumuna, ihale yetkisinin ise RTÜK'e verilmesinin uzun süredir gerçekleştirilemeyen ihaleleri iyice imkansız hale getireceği belirtilmiştir.

Devlet Bakanı Sayın Rüşti Kâzım Yücelen ise sorulara cevaben; yasakçı bir tasarı hazırlanmadığını, Avrupa Birliği normları açısından aykırılık taşımadığını ve amacın düşüncelerin özgürce belirtilmesi olduğunu söylemiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler ve soruların cevaplanmasını müteakip Tasarının alt komisyonda görüşülmesi yönündeki öneri oy çokluğu ile kabul görmemiş ve maddelere geçilmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının tanımlar ve yayın ilkeleriyle ilgili 1 ve 2 nci maddeleri oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Üst Kurulun seçimi ve görev süresi ile ilgili 3 üncü maddenin gerekçe ile çatıştığı, özerkliğe aykırı olduğu, danışma organı olan Millî Güvenlik Kuruluna icrai fonksiyon verilmesinin doğru olmadığı ifade edilmiştir. Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi durumunda bu yetkinin sınırlanmaması üyelerin niteliklerinin belirlenmesi ile yetinilmesi önerilmiştir. 3 üncü madde Tasarıda yer aldığı şekliyle, Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarının 4,5 ve 6 ncı maddeleri oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarının 7 nci maddesinde verilen bir önerenin kabulü ile "b" bendinin başına "özel" ibaresi eklenmiş ve madde bu değişiklikle birlikte Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 8 ve 9 uncu maddeler oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 10 uncu maddenin görüşülmesi sırasında verilen iki önerenin kabulü ile TRT 3'ten Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu aracılığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerinin yansıtılması ve bu yayınlardan ücret alınmaması maddeye eklenmiştir. Ayrıca açık öğretim ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu yayınlarıyla ilgili programların, bu programları hazırlamakla yükümlü kurumlar ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunca birlikte kararlaştırılması öngörülmüştür. Madde kabul edilen bu önergelerle birlikte oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 11 inci madde oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 12 nci maddede tazminat davasına alt sınır konulmasının doğru olmadığı bu konuda yargının karar vermesi gerektiği ifade edilmiştir. Madde üzerinde verilen bir önerenin kabulü ile cevap ve düzeltme hakkının kullanılmasını engelleyenler hakkında yeni yaptırımlar getirilmiş, ayrıca tazminat sorumluluğu yeniden belirlenmiştir. Madde kabul edilen önerge doğrultusunda oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 13 üncü maddenin görüşülmesi sırasında bu maddenin Avrupa Birliği normlarına, Anayasada düzenlenen haberleşme hürriyetine, kartelleşme yasağına aykırı olduğu belirtilmiştir. İhale yasağının, borsa ve finans alanında işlem yapma yasağının kaldırılmasının son derece önemli olduğu ifade edilmiştir. Bu maddede yer alan limitlerin muhafaza edilmesi gerektiği aksi halde monopole giden bir sürecin yaşanacağına dikkat çekilmiştir. Bu madde ile iletişim özgürlüğünün dokusunun bozulduğu demokrasiden medya devletine giden bir yola girildiği belirtilmiştir. Bu görüşlere karşılık; kapalı bir toplum anlayışını yansıtan maddenin değişmesinin doğru olduğu, televizyon şirketlerinin sahiplerinin, sorumlu ve yetkililerinin bilinmesinin önemli olduğu, asıl tahakkümün bugün olduğu, 29 uncu maddenin bu şekilde uygulanabilirlik taşımadığı, bu konunun Rekabet Kanunu hükümleriyle birlikte değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu madde açıklık, şeffaflık getirecektir. Yapılan görüşmelerden sonra çerçeve 13 üncü madde oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 14 ve 15 inci maddeler Komisyonumuzda oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 16 ncı maddenin görüşülmesi sırasında yerel ve bölgesel bazda cezaların oldukça ağır olduğu, makul seviyeye çekilmesi gerektiği, orantılılık ilkesine uyulması ifade edilmiştir. Yerel televizyonların iletişimin önemli bir unsuru olduğu; cezaların objektif verilere göre belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Verilen bir önergenin kabulü ile nüfusu 250 binden az olan il veya ilçeye yayın yapan kuruluşa 25 milyar lira yerine 10 milyar lira idarî para cezası verilmesi maddeye eklenmiştir. Kabul edilen önerge doğrultusunda madde oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Çerçeve 17 ve 18 inci maddeler Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Kabul edilen bir önerge ile metne yeni 19 uncu madde eklenmiştir. Bu madde ile cevap ve düzeltme hakkının kullanılmasını engelleyenlerin cezai sorumluluğu belirlenmektedir.

Tasarının 19 uncu maddesi verilen bir önergenin kabulü ile 20 nci madde olmuş ve basın yoluyla istenecek fiillerden doğan maddi ve manevi zararlardan dolayı sorumluluğu bulunanların tazminat yükümlülüğü yeniden düzenlenmiştir. Bu madde; kabul edilen önerge doğrultusunda Komisyonumuzda oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Verilen önergelerin kabulü ile metne 21, 22 ve 23 üncü maddeler eklenmiştir. Bu maddeler Basın Kanununda değişiklik öngörmektedir. Cevap veya düzeltme hakkının gereği gibi kullanılmasını engelleyenler hakkında uygulanacak cezai yaptırımlar değiştirilmekte, her basılmış eserde o eserin yayın yeri, yılı, yayıncının adı ve işyerlerinin gösterilmesi, mevkutelerde baskı tarihi, sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürünün adlarının yazılması zorunluluğuna uymayan ya da gerçeğe aykırı gösterenlerin cezai sorumlulukları düzenlenmekte; cevap veya düzeltme yazısına konu olabilecek fiiller daha ayrıntılı hükme bağlanmaktadır.

Tasarının 20 nci maddesi 24 üncü madde olarak ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Verilen bir önergenin kabulü ile metne 25 inci madde eklenmiş ve Basın Kanununun 41 inci maddesi değiştirilerek tebligat işlemlerinin kolaylaştırılmasını sağlamaya yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Aynı şekilde verilen üç önergesinin kabulü ile metne yeni 26, 27 ve 28 inci maddeler eklenmiştir. 26 ncı madde ile Basın Kanununun çeşitli maddelerinde yer alan ve günün koşullarında etkisini yitiren para cezaları artırılmış, 27 nci madde ile Basın Kanunu hükümlerinin bilgisayar ortamında yayınlanan her türlü yazı, resim, işaret ve benzerleri hakkında da uygulanması öngörülmüş, 28 inci madde ile bölgesel ve yerel yayın yapan kuruluşlarda para cezası ve tazminatların indirilmesi hükme bağlanmıştır.

Önergelerle metne ilave edilen maddeler Basın Kanununda değişiklik öngörmekte ve genellikle para cezaları ve tazminatlarla yönelik düzenlemeler içermektedir. Tasarının başlığında Basın Kanununda değişiklik de yer almaktadır. Tasarıda 5680 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin değişikliği ile ilgili bir madde bulunmaktadır. Bu madde ile tazminat yükümlülüğü düzenlenmektedir. Ancak bu düzenleme yeterli görülmediğinden Basın Kanununun bu konuyla diğer ilgili maddelerinde de değişiklik yapılması amacıyla Komisyon önergeleri görüşmeyi uygun bulmuştur. Komisyon bu önergeleri işleme koymuş ve yeni madde olarak görüşmeye açmak suretiyle kabul edilmiştir.

21 inci madde 29, 22 nci madde 30 uncu madde olarak, geçici madde 1 ve 2 Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Geçici 3 üncü madde, sözlü bir önerenin kabulü ile Haberleşme Yüksek Kurulunun işi altı ay içinde sonuçlandırarak RTÜK'e ulaştırmasının ilavesi suretiyle kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü madde, yürürlüğü düzenleyen 23 üncü madde 31, yürütmeyi düzenleyen 24 üncü madde 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Komisyon redaksiyon yetkisi verilmesi, Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesinin önerilmesi ve Tasarının tümü oya sunulmuş Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Turhan Tayan</i>	<i>N. Kemal Atahan</i>	<i>Mehmet Nacar</i>
Bursa	Hatay	Kilis
Kâtip	Üye	Üye
<i>E. Cenap Gülpinar</i>	<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>H. Tayfun İçli</i>
Şanlıurfa	Amasya	Ankara
	(Muhalefet şerhi eklidir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Salih Çelen</i>	<i>Şaban Kardeş</i>	<i>İsmail Alptekin</i>
Antalya	Bayburt	Bolu
(Muhalifim)	(İmzada bulunamadı)	(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Edip Özgenç</i>	<i>Cavit Kavak</i>	<i>Osman Kılıç</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet Saruhan</i>	<i>Mustafa Verkaya</i>	<i>Nevzat Yalçıntaş</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Muhalefet şerhim ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>İşin Çelebi</i>	<i>Rahmi Sezgin</i>	<i>Mustafa Kamalak</i>
İzmir	İzmir	Kahramanmaraş
		(Muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Çevik</i>	<i>Şeref Malkoç</i>	<i>Ali Naci Tuncer</i>
Nevşehir	Trabzon	Trabzon
	(Muhalifim, muhalefet şerhi yazacağım)	(Muhalifim)

KARŞI OY GÖRÜŞÜ

Aşağıdaki düşüncelerle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

1. Bağımsız idarî otorite olarak düzenlenen RTÜK'ün yapısına, yasama organının veya iktidar çoğunluğunun yasayla ilişkisi, bu otoritelerin ihdas amacıyla bağdaşmaz. İletişim ve medya alanını düzenleme görevini üstlenen bu kurumun denetiminin siyasal iktidarın vesayetinde olan denetim kurumuna bağlanması, anayasal düzenimize ve demokratik siyaset ilkelerine uygun düşmez.

2. Kurumsal Kanunun 29 uncu maddesinin, bir uzlaşma arayışına girilmeden ve demokrasimiz açısından ifade ettiği anlam ve riskler üzerinde durulmadan, çoğunlukçu anlayış içinde değiştirilmesi doğru değildir. Tasarı ve çoğunluk görüşünün Anayasaya aykırılığı ve karşı öneri, 24.3.1998 tarih ve 631 sıra sayılı raporun muhalefet şerhinde ayrıntılı biçimde ortaya konmuştur (TBMM TD. 20 nci dönem, 3 üncü yasama yılı, cilt 52, eki, 92. Birleşim, 21.5.1998). Ülke koşulları bakımından, aynen yasama bağdaşmazlığında olduğu gibi (Any. Mad. 82) “medya bağdaşmazlığı”, düzenlenmemiş bir anayasa sorunudur. “Medya/iletişim kalitesi ve etki alanındaki bozulmaların önlenmesi gereği” olarak bu alan düzenlenmelidir. Medya-Devlet ilişkisi, karakteri gereği eleştirel rengi hâkim bir ilişkidir. Medyanın devletle ihale ve taahhüt ilişkisine girebilmesi, bu yasayla mümkün kılınmaktadır. Bu imkân, medyanın misyon ve işlevi ile bağdaşmadıktan başka kimi güç kaymalarını bünyesinde taşıyan bir dinamik olarak demokrasiyi yozlaştıracaktır.

3. Tasarıda geliştirilen yayın ilkeleri, iletişim özgürlüğünün özüne dokunacak yoğunlukta sınırlamaktadır. Kutsal devlet ve kutsal ideoloji felsefesinin demokratik bir rejim kuralına yansıtılması, açıklanması zor bir çelişkidir. Anayasanın 13 üncü maddesindeki ölçüler, birey ve özgürlük aleyhine olarak aşılmıştır. Bu irade, 23.7.1995 tarih ve 4121 sayılı yasanın 1 inci maddesi ile ortaya konan demokratik kurucu iktidar iradesi ile çatışmaktadır (Anayasanın başlangıç maddesindeki çelişiklik).

4. Anayasa Komisyonunda verilen önergelerle ihdas olunan yeni maddeler, tasarıyı bir başka ve tanımlanması zor kimliğe büründürmüştür.

Kurumsal Kanunun 29 uncu maddesiyle sermayeye tanınan geniş ve bozucu yetkilere karşın, Basın Kanununda yapılan değişikliklerle, “A Tipik Sansür Normları” üretilmiştir. Komisyon çoğunluğu, ifrat-tefrit geriliminde seyreden bir manzara sergilemiştir. Kabul edilen maddeler, genel olarak kabul edilemez, anayasal düzenle bağdaştırılamaz aykırılıktadır.

a) Yargı organınca hükmedilecek tazminatın tabanının yasayla belirlenmesi, bilirkşi deliline başurma ve davayı altı ayda sonuçlandırma zorunluluğu,

b) Özellikle sermaye şirketlerinde “hâkim hissedar” sorumluluğu yerine, yöneticinin zincirleme tazmin sorumluluğu tercihinin yapılması,

c) Bu tazminatlara, genel faiz oranının dışında bir faizin uygulanması,

d) Basın suçlarına uygulanacak para cezalarının ölçüsüz derecede artırılması ve tecil edilemezlik,

e) Yasa hükümlerinin internet ortamına kıyasen uygulanması (bu konuda komisyonun araştırma gereğini duymaması),

Ve benzeri hükümler, ciddi sorunları bir saatte çözebilen mucizevi çareler(!) olarak görülebilir. Tasarı ve çoğunluk görüşü, iletişim-demokrasi gerekleriyle ve anayasamızla çatışmaktadır.

Komisyon zaıtlarına yansıyan beyanlarımız da, karşı-oyumuzun atif yoluyla ayrılmaz bir parçasıdır.

Saygılarımızla.

Ahmet İyimaya

Ali Tuncer

17.5.2001

Salih Çelen

DYP Amasya Milletvekili DYP Trabzon Milletvekili DYP Antalya Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ

“Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanununun ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın;

1. Bütünlü özensizdir, kanun tekniğinden uzak olarak hazırlanmıştır.

2. Çerçeve 3 üncü maddesi, Anayasanın 2 nci maddesine,

– Demokratik devlet ilkesine,

– Hukuk Devleti ilkesine,

aykırı olduğu, ayrıca TBMM’ne güven duymadığı, TBMM’nin seçmekte olduğu üyelerden 4 ünün seçimini başka organlara aktardığı; “sorumlu kurumdan alıp milletimize karşı hiçbir siyasi sorumluluğu bulunmayan kurumlara aktardığı;

3. Çerçeve 5 inci maddesiyle değiştirilen 9 uncu maddesinin;

– 4 üncü fıkrası, ilgili üyenin savunmasını almadan görevine son verdiği (“savunmasız ceza olmaz” ilkesine aykırı olduğu için)

– Son fıkrası; üst kurulu bütünlüyle Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu vasıtasıyla yürütme organının emir ve kontrolüne tâbi kılacağı,

4. 7 nci maddesiyle değiştirilen 12 nci maddenin 2 nci fıkrası, metne yabancı bir hüküm olduğu için,

Aynı maddenin 5 inci fıkrası bütçe dışı bir “fon” oluşturduğu böyle bir uygulamanın bütçenin “yıllık olma” ve “jestiyon” ilkesine aykırı düşüğü,

5. Çerçeve 13 üncü maddesiyle yapılan düzenlemenin “medya” sektöründe “tekel”, “deopol” ve “kartel” oluşturacağı, bunun ise Anayasanın 167/1 maddesine aykırı olacağı,

6. Geçici 1 inci maddesi,

– Kazanılmış haklara saygı ilkesini zedelediği,

– “Hukuk Devleti” ilkesine aykırı düşüğü,

– “Devlete güven” ilkesini sarstığı,

İçin hem Anayasaya hem de hukukun temel prensiplerine aykırıdır.

Bu gerekçelerle Tasarıya karşıyız.

17.5.2001

Prof. Dr. Mustafa Kamalak

Şeref Malkoç

İsmail Alptekin

Kahramanmaraş

Trabzon

Bolu

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş

İstanbul

EK MUHALEFET ŞERHİ

Anayasa Komisyonunda Tasarıya birtakım maddeler eklenmesi TBMM İhtisat Komisyonunun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına, dolayısıyla Anayasanın 95 inci maddesinin birinci fıkrasına açıkça aykırıdır.

Bu münasebetle Anayasa Komisyonunda Tasarıya birtakım maddeler eklenmiş bulunmasına karşıyım.

17.5.2001

Prof. Dr. Mustafa Kamalak

Kahramanmaraş

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA KANUN, BASIN KANUNU, GELİR VERGİSİ KANUNU İLE KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3. - Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Üst Kurul : Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu,

b) Radyo yayını : Elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan ses yayınlarını,

c) Veri yayını : Radyo ve televizyon yayını ile birlikte, radyo ve televizyon programlarıyla ilintili ve radyo ve televizyon programlarından bağımsız verilerin, elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan yayınları,

d) Televizyon yayını : Elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan, hareketli veya sabit resimlerin (görüntü) sesli veya sessiz kalıcı olmayan yayınlarını,

e) Elektromanyetik dalga ; Boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortamda ışık hızı ile yayılan sunî olarak üretilmiş ve manyetik özellikleri olan dalgayı,

f) TV kanalı : Televizyon ve veri yayını yapmak üzere bir televizyon vericisinden yayılan elektromanyetik dalgaların işgal edeceği frekans alanını,

g) Radyo frekansı : Radyo ve veri yayını yapmak üzere bir radyo vericisinden yayılan elektromanyetik dalgaların işgal edeceği frekans alanını,

h) Radyo ve televizyon vericisi : Radyo, televizyon ve veri yayınlarının doğrudan alınmasına imkân veren yer veya uzaydaki hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri,

ı) Kablolu yayın : Radyo, televizyon ve veri yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden abonelere ulaştırılmasını sağlayan yayın türünü,

i) Kapalı devre yayın sistemi : Ulusal, bölgesel ve yerel yayınlar dışında eğitim, öğretim, güvenlik ve turizm gibi belirli amaçlar için bir bina dahilinde veya birbiri ile ilişkili binalar grubunda hedef kitleye ulaştırmak üzere genellikle kablo ile yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

j) Radyo alıcısı : Radyo ve veri yayınları almaya ve dinlemeye yarayan cihazları,

k) Televizyon alıcısı : Televizyon ve veri yayınları almaya ve izlemeye yarayan cihazları,

l) Ulusal yayın : Bütün ülkeye yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

m) Bölgesel yayın : Birbirine komşu en az üç il ve en çok bir coğrafi bölge alanının asgari yüzde 70'ine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

n) Yerel yayın : Mülki taksimat itibarıyla en az bir ilçe (merkez ilçe dahil) veya bir ilin alanının en az yüzde 70'ine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

o) Ek yayın hizmetleri : Televizyon yayımlarına tahsis edilen kanal içinde kalmakla birlikte kullanılmayan bölümler üzerinden, radyo yayımlarında ise tahsis edilen frekans içinde ek taşıyıcılar aracılığıyla, televizyon ve radyo program yayınlarıyla birlikte yapılan radyo veri sistemi (AMDS, RDS), veri yayıncılığı, teletext ve benzeri bağımsız hizmetleri,

p) Uydu yayını : Radyo ve televizyon programlarının yetkili yayıncı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını,

r) Yeniden iletim : Yetkili yayın kuruluşu tarafından kullanılan teknik araç ne olursa olsun, halkın izlemesi amacıyla yayınlanan radyo ve televizyon program hizmetlerinin değişiklik yapılmaksızın bütünüünün veya bir bölümünün alınmasını ve aynı anda veya daha sonra iletilmesini,

s) Yayıncı : Kamu tarafından izlenmesi için radyo, televizyon program ve veri hizmetleri tertip eden ve ileten veya değişiklik yapılmadan ve tam olarak üçüncü tarafa iletilmesini sağlayan özel veya tüzelkişiyi,

t) Program hizmeti : Yukarıdaki bentte belirli alanlarda belirli bir yayıncı tarafından sağlanan ve tek bir hizmet içindeki tüm unsurları,

u) Reklam : Bir ürün veya hizmetin alım, satım veya kiralanmasını geliştirmek, bir amaç veya düşüncüyü yaymak veya reklamcının istediği başka etkileri oluşturmak amacıyla, ücret veya benzer bir karşılık ile iletim zamanında reklamcıya tahsis edilen kamuya yönelik duyuruları,

v) Telif hakkı sahibi : Yazar, besteci, düzenlemeci gibi düşünsel alanda eser yaratan gerçek kişiyi,

y) Tematik kanal : Haber, belgesel, spor, müzik ve benzeri türlerde olmak üzere yalnızca belli bir konuda yayın yapan kanalı,

z) İletişim ortamı : Radyo ve televizyon programlarının üretildiği merkez çıkışındaki sinyali herhangi bir teknik kullanarak tek veya birden fazla radyo ve televizyon yayını bir arada olarak radyo, televizyon ve veri dağıtım sistemlerine ileten her nevi ortamı, ifade eder.”

MADDE 2. – 3984 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4. – Radyo, televizyon ve veri yayımları, hukukun üstünlüğüne, Anayasanın genel ilkelerine, temel hak ve özgürlüklere, milli güvenliğe ve genel ahlaka uygun olarak kamu hizmeti anlayışı çerçevesinde yapılır. Yayınların Türkçe yapılması esastır. Ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasına katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde müzik veya haber iletilmesi amacıyla da yayın yapılabilir.

Radyo, televizyon ve veri yayınlarında uyulması gereken yayın ilkeleri şunlardır :

a) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı yayın yapılmaması,

b) Toplumun şiddete, teröre, etnik ayrımcılığa sevk eden veya halkı sınıf, ırk, dil, din, mezhep ve bölge farkı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik eden veya toplumda nefret duyguları oluşturan yayınlara imkân verilmemesi,

c) Yayıncılığın, gerek yayın organı, gerekse hisse sahipleri ve üçüncü derece dahil olmak üzere üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları veya bir başka gerçek veya tüzelkişinin haksız çıkarları doğrultusunda kullanılmaması,

d) İnsanların dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri nedenlerle hiçbir şekilde kınanmaması ve aşağılanmaması,

e) Yayınların toplumun millî ve manevî değerlerine ve Türk aile yapısına aykırı olmaması,

f) Özel hayatın gizliliğine saygılı olunması, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında kişilerin özel hayatının yayın konusu yapılmaması,

g) Tüm millî eğitiminin genel amaçlarının, temel ilkelerinin ve millî kültürün geliştirilmesi,

h) Türkçenin; özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanılması; millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş kültür, eğitim ve bilim dili halinde gelişmesinin sağlanması,

1) Kişilerin manevî şahsiyetlerine eleştiri sınırları ötesinde saldırıda bulunulmaması, cevap ve düzeltme haklarına saygılı olunması, soruşturulması basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberlerin soruşturulmaksızın veya doğruluğuna emin olunmaksızın yayınlanmaması, saklı kalması kaydıyla verilen bilgilerin kamu yararı ciddi bir biçimde gerektirmedikçe yayınlanmaması,

j) Yayıncılığın haksız bir amaç ve çıkara alet edilmemesi ve haksız rekabete yol açılmaması, ilan ve reklam niteliğindeki yayınların bu niteliklerinin şüpheye yer bırakmayacak şekilde açıklanması, bir basın organının özel çabalarla yarattığı ürünün kendi ürünüymüş gibi sunulmaması, ajanslardan veya başka bir medya kaynağından alınan haberlerin kaynağının belirtilmesine özen gösterilmesi,

k) Suçlu olduğu yargı kararı ile kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu ilan edilmemesi veya suçluymuş gibi gösterilmemesi; kişileri suç işlemeye yönlendirecek veya korku salacak yayın yapılmaması,

l) Haberlerin yayınlanmasında tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine bağlı olunması; özgürce kanaat oluşumunun engellenmemesi; haber kaynaklarının kamuoyunun yanıtılmasının amaçlandığı haller dışında gizliliğinin korunması,

m) Halkı aldatacak, yanıltacak veya haksız rekabete yol açacak reklam yayınlarına yer verilmemesi,

n) Siyasî partiler ve demokratik gruplar arasında fırsat eşitliği sağlanması; tek yönlü, taraf tutan yayın yapılmaması; seçim dönemlerinde belirlenen seçim yasaklarıyla ilgili ilkelere aykırı davranılmaması,

o) Yayınlarda, mevzuatın eser sahiplerine tanıdığı hakların ihlâl edilmemesi,

p) Bilgi iletişim telefonları yoluyla yarışma ve benzeri yöntemlere başvurulmaması ve bunların sonucunda dinleyici ve seyircilere ikramiye verilmemesi veya ikramiye verilmesine aracılık edilmemesi, lotarya yapılmaması, bilgi iletişim telefonları yoluyla yapılacak anket ve kamuoyu yoklamalarının, hazırlık aşamasından sonuçlarının ilanına kadar noter nezaretinde gerçekleştirilmesi,

r) Televizyonda bölünür ekran yoluyla ana program ile ilgili veya ilgisiz bilgiler veren konuları işleyen yayınların yapılmaması, çerçeveler veya alt yazı tekniği kullanılarak sürekli yayın yapılmaması, haberde konu ile ilgili olmayan görüntülerin verilmemesi, haberle benzerlik arz eden görüntülerin arşiv niteliğinin belirtilmesi,

s) Program hizmetlerinin bütün unsurlarının insan onuruna ve temel insan haklarına saygılı olması,

t) Yayınların müstehcen olmaması,

u) Kadına, güçsüzlere ve küçüklere karşı şiddetin ve ayrımcılığın teşvik edilmemesi,

v) Yayınların karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa ve şiddet eğilimlerini körükleyici veya ırkçı nefret duygularını kışkırtıcı nitelikte olmaması,

y) Suç örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerinin yansıtılmaması,

z) Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini zedeleyecek türden programların, bunların seyredebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmaması,"

MADDE 3. — 3984 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Üst Kurulun seçimi ve görev süresi

Madde 6. — Üst Kurul, en az 4 yıllık yükseköğrenim görmüş, meslekleriyle ilgili konularda kamu veya özel kuruluşlarda en az 10 yıl görev yapmış, mesleki açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip, 30 yaşını doldurmuş kişiler arasından;

a) Siyasi parti gruplarınınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı oluşum formülüne göre belirlenecek kontenjan doğrultusunda gösterilecek ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek beş,

b) Yükseköğretim Kurumu Genel Kurulunun, Kurul üyesi olmayan elektrik-elektronik, iletişim, kültür ve basın-yayın dallarından göstereceği dört aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek iki,

c) En çok sarı basın kartı sahibi üyesi bulunan iki gazeteciler cemiyeti ile Basın Konseyinin ortaklaşa göstereceği iki aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir,

d) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin göstereceği basın-yayın konusunda uzman iki aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir,

Kişiden olmak üzere 9 üyeden oluşur.

Üst Kurulun üyelerinin seçimine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu kararı ile Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazetede yayımlanır.

Üst Kurul üyelerinin görev süresi 4 yıldır. Üyelerinin görev süresinin bitiminden iki ay önce kurum ve kuruluşlar veya partiler yeni seçimlerini yaparak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veya Bakanlar Kuruluna bildirir. Herhangi bir sebeple boşalma olması halinde o kişinin seçildiği usule göre kurum ve kuruluş veya partiler tarafından adaylar bir ay içinde teklif edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca veya Bakanlar Kurulunca seçim işlemi yapılır. Bu şekilde seçilen kişi yerine seçildiği kişinin görev süresini tamamlar. Üyenin 65 yaşını doldurması halinde üyeliği son bulur."

MADDE 4. — 3984 sayılı Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul Başkanı ve Başkanvekili

Madde 7. — Üst Kurul üyeleri, seçim sonuçlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren 15 gün içinde toplanarak kendi aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçer. Başkanlık süresi iki yıldır. İki yıl sonunda veya herhangi bir şekilde yenilenme sırasında başkan veya vekilinin üyeliği sona ererse, üyeler 15 gün içinde toplanarak yeni başkan veya vekili için seçim yapar.

Üst Kurul başkan tarafından, başkanın bulunmadığı hallerde, başkanvekili tarafından yönetilir ve temsil edilir.

Başkan, Üst Kurul ile hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasını ve Üst Kurulun görevlerini yerine getirmesini sağlamakla görevlidir.

Başkan veya yokluğunda vekili, karara bağlanacak gündemi toplantıdan önce belirleyerek Üst Kurul üyelerine bildirir. Üst Kurul gündemine hakimdir."

MADDE 5. — 3984 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yasaklar ve Denetim

Madde 9. — Üst Kurul üyeleri ile üçüncü derece dahil üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, radyo ve televizyon hizmetleri alanında Üst Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda herhangi bir yüklenme işine giremez, özel radyo ve televizyon şirketlerinde ve bu şirketlerin doğrudan veya dolaylı ortaklık bağı bulunan şirketlerde ortak veya yönetici olamazlar.

Üst Kurul üyeleri, üyelikleri süresince resmî veya özel başkaca hiçbir görev alamaz, özel veya kamu yayın kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren konularda doğrudan veya dolaylı olarak taraf olamaz ve bu konularda hiçbir menfaat sağlayamaz, siyasi partiye üye olamazlar. Amacı sos-

yal yardım ve eğitim işlerine yönelmiş demeklerle vakıflardaki görevler ve kooperatif ortaklığı bu hükmün dışındadır.

Üst Kurul üyeleri, kendileri veya üçüncü derece dahil üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrı hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamaz.

Yukarıdaki esaslara aykırı davranışlar görevlerinden çekilmiş sayılır. Bu husus Üst Kurul tarafından re'sen veya yapılacak müracaatın değerlendirilmesi sonunda karara bağlanır.

Üst Kurul, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tâbidir.”

MADDE 6. — 3984 sayılı Kanunun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 11. — Üst Kurul, tam gün esasına göre çalışır, haftada birden az olmamak üzere en az beş üye ile toplanır ve en az beş üyenin aynı yönde oyuyla karar alır. Geçerli mazereti olmaksızın üst üste üç kez toplantıya katılmayan Üst Kurul üyeleri çekilmiş sayılır.”

MADDE 7. — 3984 sayılı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 12. — Üst Kurulun gelirleri şunlardır;

a) Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedelleri,

b) Radyo ve televizyon kuruluşlarının yıllık brüt reklam gelirlerinden % 5 oranında ayrılacak paylar,

c) Gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinin transfer tertibinde yer alacak ödenek.

Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak yayın izin ve lisans ücretleri Hazineye gelir kaydedilir.

Üst Kurul, gerektiği takdirde her yıl için yapacağı işlerin programını hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Üst Kurulun bütçesi ve kadro cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yıllık bütçesinden harcanmayan miktar, yıl sonunda yurt içinde kültür ve tabiat varlıklarının, yurt dışında Türk kültür varlıklarının korunması ve ihyası amacıyla Kültür Bakanlığı adına bir kamu bankasında açılan hesaba aktarılır. Bu hesaptan yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Üst Kurulun alım-satım, kiralama, taşıma ve sair tedarik işlerine ilişkin işlemleri bir yönetmelik ile düzenlenir.

Üst Kurul, radyo ve televizyonların reklam gelirlerinin, aracı kurumların hesaplarıyla birlikte denetlenmesini Maliye Bakanlığından talep eder.”

MADDE 8. — 3984 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gelir ve Cezaların Tahsili

Madde 13. — 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen reklam gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden ayın en geç 20'sinde; (a) bendine göre ödenecek TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedeli her yılın Ocak ayının en geç 20'sinde; 33 üncü maddede belirtilen idari para cezaları da cezaların tahakkukunu müteakip ilgili yayın kuruluşları tarafından ödenir.

Ödemede gecikilmesi halinde, ilgili yayın kuruluşu uyarılarak 7 gün içinde ödeme yapması istenir. Yapılacak ihtar rağmen ödeme yapılmaması halinde, Üst Kurulca ödeme yapılmaya kadar yayının durdurulmasına karar verilir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen tarihlerden itibaren iki ay içinde ödeme yapılmazsa, Üst Kurulca yayın izninin ve lisansın iptaline karar verilir ve ödenmeyen kurum geliri icra yoluyla tahsil olunur. Gecikilen ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 9. — 3984 sayılı Kanunun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üst Kurulun Teşkilâtı ve Personeli

Madde 15. — Üst Kurul yardımcı hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla bir Genel Sekreter atanır. Genel Sekreterin en az 4 yıllık yükseköğrenim mezunu, 30 yaşını doldurmuş, Devlet memuriyetinde veya ihtisas dalında 10 yıllık meslekî tecrübeye ve Devlet memuriyeti için aranan koşullara sahip olması şarttır.

Ana hizmet birimleri Başkana bağlı İzleme Dairesi Başkanlığı, Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı, Araştırma ve Ölçme Dairesi Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Savunma Sekreterliği ve Hukuk Müşavirliğinden teşekkül eder.

Yardımcı hizmet birimleri, Genel Sekretere bağlı İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı ve Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığıdır.

Daire başkanlıkları, yeteri kadar uzman istihdam eder ve uzmanlık esasına göre çalışır. Alt birimler kurulamaz.

Daire başkanları ile daha üst düzeydeki görevliler Kurul Başkanının önerisi ve Üst Kurulun kararı ile atanır.

Üst Kurul personelinin özlük hakları, çalışma usul ve esasları ile personelle ilgili diğer hususlar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personel rejimine tâbidir.

Üst Kurulun çalışma usul ve esasları ile teşkilâtı ve atama usulleri, bu Kanuna uygun olarak Üst Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.”

MADDE 10. — 3984 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Telekomünikasyon Kurumunun Yükümlülüğü

Madde 24. — Türkiye’de ulusal, bölgesel ve yerel çapta TV kanal ve radyo frekans planları ile radyo ve televizyon yayınlarına esas olan frekans bantları ile ilgili çalışmalar yapma yetkisi, 2813 sayılı Telsiz Kanunu uyarınca Telekomünikasyon Kurumuna aittir.

Telekomünikasyon Kurumu, 2813 sayılı Telsiz Kanununa uygun olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak hazırlayacağı ulusal, bölgesel ve yerel çaptaki planları Haberleşme Yüksek Kurulunun onayına sunar.

Haberleşme Yüksek Kurulu hazırlanan planı aynen onaylayabileceği gibi lüzum gördüğü değişikliklerin yapılmasını talep edebilir. Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Meteoroloji Radyosu ile Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Polis Radyosuna ulusal, bölgesel ve yerel bazda kullandıkları frekanslar ücretsiz olarak tahsis edilir. Kalan TV kanal ve radyo frekansları belli bir plan dahilinde özel kuruluşlara kullandırılmak üzere Üst Kurulca ihaleye çıkarılır. TV kanal ve radyo frekanslarının ne kadarının hangi takvime göre ihaleye çıkarılacağına ilişkin plan Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından saptanarak, bu çerçevede ihaleye çıkarılmak üzere Üst Kurula bildirilir.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna tahsis edilen TV kanallarının birinden Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri, birinden de açıköğretim yayınları yansıtılır. Hangi faaliyetlerin ne ölçüde yansıtılacağına Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, açıköğretim yayınları için ise eğitim programlarını hazırlamakla yükümlü kurumlar karar verir. Yayın ücreti ile diğer hususlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu arasında yapılacak bir protokolle belirlenir. Açıköğretim yayımlarından ücret alınmaz.

Telekomünikasyon Kurumu, Üst Kurulun bildireceği ve bu Kanun hükümlerine uygun olarak TV kanal ve radyo frekansı tahsis edilip, kablosuz radyo ve televizyon yayın izni ve lisansı verilen kuruluşlara TV kanal ve radyo frekans tahsislerini uygular, ulusal ve uluslararası alanda tescil ettirir.

Ulusal ve uluslararası hava ve deniz seyrüsefer sistemlerine radyo ve televizyon sistemlerinden zararlı enterferanslar gelmesi halinde, Telekomünikasyon Kurumu can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmemek amacıyla enterferansa sebep olan vericileri geçici olarak kapatarak mühürler ve sorumlular hakkında Türk Ceza Kanununun 391 inci maddesi hükmü uygulanır. Yapılan işler aynı zamanda Üst Kurula bildirilir.

Haberleşme Yüksek Kurulu, 2813 sayılı Telsiz Kanunu gereğince Üst Kurul, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ve Telekomünikasyon Kurumu arasındaki koordinasyonun yanı sıra konuyla ilgili olarak Üst Kurula verilmiş görevlerin takibini de yürütür.”

MADDE 11. — 3984 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yeniden iletim

Madde 26. — Bu Kanuna aykırı olmamak kaydıyla, süreklilik arz etmeyen yayınların iletim ve yeniden iletimi serbesttir. İletim ve yeniden iletimin usul ve esasları Üst Kurulca düzenlenen yönetmelikle belirlenir.

Yeniden iletimi yapılan yayımlarla ilgili olarak Üst Kurula bilgi verilir.

İletim ve yeniden iletim yoluyla yapılan yayımlar hakkında, 25 ve 33 üncü madde hükümleri saklıdır.”

MADDE 12. — 3984 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gerçek ve tüzel kişilerin ayrıca genel hükümlere göre ilgili yayım kuruluşuna karşı tazminat davası açma hakkı saklıdır. Tazminat talebinin haklı görülmesi halinde tazminat miktarı, on milyar liradan az olmamak üzere fiilin ağırlık derecesine göre belirlenir. On milyar lirahık alt sınırı her yıl Maliye Bakanlığınca ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

Bu hükme göre tazmini gereken maddî ve manevî zararlardan özel radyo ve televizyon kuruluşu ile birlikte hissedarları da müştereken ve müteselsilen sorumludur.”

MADDE 13. — 3984 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 29. — Radyo ve televizyon yayın izni verilen veya verilecek anonim şirketlerin hisse oranları ve şirket yapısıyla ilgili uyulması gereken diğer hususlar şunlardır :

a) Siyasî partiler, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları, kooperatifler, vakıflar, mahallî idareler ile bunlar tarafından kurulan veya bunların ortak oldukları şirketler, iş ortakları, birlikler ile üretim, yatırım, ihracat, ithalat, pazarlama ve finans kurum ve kuruluşlarına radyo ve televizyon yayın izni verilmez; bu kuruluşlar radyo ve televizyon yayın izni almış şirketlere ortak olamazlar.

b) Bu Kanuna göre radyo ve televizyon yayın izni, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre sadece radyo ve televizyon yayıncılığı, haberleşme, eğitim, kültür ve sanat amacıyla kurulmuş anonim şirketlere verilir. Aynı şirket ancak bir radyo ve bir televizyon işletmesi kurabilir.

c) Özel radyo ve yayın kuruluşlarının hisseleri nama yazılı olmak zorundadır. Bu şirketlerde herhangi bir kişi lehine intifa senedi ihdas edilemez.

d) Üst Kurul tarafından düzenlenecek yönetmeliğe uygun olarak her yıl yapılacak yıllık ortalama izlenme oranı ölçümlerine göre yıllık ortalama izlenme veya dinlenme oranı % 25'i geçen bir televizyon veya radyo kuruluşunda bir gerçek veya tüzel kişinin veya bir sermaye grubunun sermaye payı % 50'yi geçemez. Gerçek kişinin hisselerinin hesaplanmasında üçüncü derece dahil olmak üzere üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri husumlara ait hisseler de aynı kişiye aitmiş gibi hesaplanır.

e) Bir gerçek veya tüzel kişi veya bir sermaye grubu % 50'den fazla hissesine sahip olduğu bir televizyon veya radyonun yıllık ortalama izlenme veya dinlenme payı % 25'i geçerse Üst Kurul tarafından yapılan bildirimden itibaren 90 gün içinde, ortağı bulunduğu televizyon veya radyodaki hisselerinin bir bölümünü halka arz ederek veya bir kısım hisselerini satarak, sermaye payını % 50'nin altına indirir. Yıllık izlenme veya dinlenme oranının aşımı birden fazla televizyon ve radyodaki hisselerin toplamı nedeniyle meydana gelmişse, bu oranı % 50'nin altına indirecek biçimde yeterli sayıda şirketi satar. Bu yükümlülüğün ihlali durumunda kuruluşun yayın izni iptal edilir.

f) Ulusal izlenme oranları, Üst Kurul tarafından her takvim yılı için tespit edilir ve o yılı izleyen Ocak ayı içinde açıklanır.

g) Özel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının hisse senetlerinin halka arzında 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre Sermaye Piyasası Kurulundan izin almadan önce Üst Kurulun onayının alınması şarttır.

h) Bir özel radyo ve televizyon yayın kuruluşunda yabancı sermayenin payı ödenmiş sermayenin % 25'ini geçemez.

i) Bir özel radyo ve televizyon yayın kuruluşunda ortak olan gerçek veya tüzel yabancı kişi bir başka radyo ve televizyon kuruluşuna ortak olamaz.

j) Yerli ve yabancı hissedarlar hiçbir şekilde imtiyazlı hisse senedine sahip olamazlar.

k) Radyo ve televizyon yayını izni verilen bir anonim şirketin hisse devirleri, devir tarihinden itibaren bir ay içinde, ortakların ad ve soyadları ile şirketin devri sonucunda oluşan ortaklık yapısı ve oy payları hakkındaki bilgilerle Üst Kurula bildirilir. Bu şirketlerin bir başka şirkete devri, bir başka şirketin devralınması, bir başka şirketle birleşme işlemlerinden önce, Üst Kuruldan gerekli bilgi ve belgelerle izin alınması zorunludur. Bu işlemler sonucunda şirket yapısında bu Kanun hükümlerinde öngörülen hususlara aykırılık olduğu takdirde Üst Kurulun vereceği süre zarfında bu aykırılık giderilmek zorundadır. Aksi halde yayın izni iptal edilir.

l) Radyo ve televizyon yayın izni verilen veya verilecek anonim şirketlerde bulunması gereken diğer asgarî, idarî, malî ve teknik şartlarla yayın alanı, yayın saat ve süreleri ile ilgili esaslar her yıl Üst Kurul tarafından tespit olunur. Şirketler yapılarını verilen süre içinde tespit olunan şartlara uydurmak zorundadır. Aksi halde yayın izni iptal edilir.

m) Radyo ve televizyon yayın kuruluşları, yayın izninin verilmesinden sonra da esas sözleşmelerine bu Kanundaki esaslara aykırı hükümler koyamazlar; iştigal konularına, radyo ve televizyon yayıncılığı ile bağdaşmayan faaliyetleri dahil edemezler.

m) Yurt dışından Türkiye'ye yönelik yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal, frekans ve kablo kapasitesi tahsis edilemez. Bunlara Türkiye'de vergi mükellefi olanlar tarafından verilen reklam ve ilân bedelleri vergi matrahlarından düşülemez. Ancak, uydu platformu ve kablo sisteminden iletilen ve yurt dışından yapılan yabancı kaynaklı yayınların Türkçe seslendirilmelerine, birkaç dilden aynı anda yayın yapılmasına ve Türkçe reklam girişine olanak tanınır. Türkçe reklam girişi yapılan yayınlar için Üst Kurulun ilgili reklam yönetmeliği uygulanır.”

MADDE 14. – 3984 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Program hizmetinin içeriği ve yeni yayın tekniklerinin kullanımı

Madde 31. – Radyo ve televizyon kuruluşları, yayınlarda belli oran ve saatlerde eğitim, kültür, Türk halk ve Türk sanat müziği programlarına yer vermek zorundadırlar. Bu programların tür ve oranlarıyla ilgili esaslar Üst Kurul tarafından tespit edilir. Tematik kanallar, bu zorunluluktan muaf tutulur. Tematik yayın yapmak isteyen kuruluşlar, başvuru sırasında bu hususu belirtir. Bu kanallar, Üst Kurulun izni olmadan yayın türünü değiştiremez. Tematik kanallarla ilgili usul ve esaslar Üst Kurulca belirlenir.

Her türlü teknoloji ile ve her tür iletişim ortamında yapılacak yayın ve hizmetlerin usul ve esasları, Haberleşme Yüksek Kurulunun belirleyeceği strateji çerçevesinde Üst Kurulca tespit edilip Haberleşme Yüksek Kurulunun onayına sunulur. Bu yayın ve hizmetlerin mevzuata uygunluğu, Üst Kurulca denetlenir.”

MADDE 15. – 3984 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçim dönemlerinde yayımlar

Madde 32. – Seçim dönemlerindeki yayımlara ilişkin usul ve esaslar kanunla Yüksek Seçim Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir.

Üst Kurul radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının seçim dönemlerindeki yayımlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda izler, denetler ve değerlendirir.

Seçimlerde oy verme gününden önceki yedinci günden itibaren her türlü haber, röportaj gibi programlar veya reklamlar yoluyla kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla siyasî bir partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek yayınlarda bulunulmasına izin verilemez. Bu yasaklara uymayanlar yayın ilkelerini ihlâl etmiş sayılırlar.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 149/A maddesinde düzenlenen hükümler, Yüksek Seçim Kurulu kararlarını müteakip Üst Kurulca yerine getirilir.”

MADDE 16. – 3984 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uyarı, para cezası, durdurma ve iptal

Madde 33. – Üst Kurul, öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen, izin şartlarını ihlâl eden, yayın ilkelerine ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını uyarır veya aynı yayın kuşağında açık şekilde özür dilemesini ister. Bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı halinde ihlâlê konu olan programın yayını, bir ila oniki kez arasında durdurulur. Bu süre içinde programın yapımcısı ve varsa sunucusu hiçbir ad altında başka bir program yapamaz. Yayını durdurulan programların yerine, aynı yayın kuşağında ve reklamsız olarak, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına Üst Kurulca hazırlattırılacak eğitim, kültür, trafik, kadın

ve çocuk hakları, gençlerin fiziksel ve ahlaki gelişimi, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklarla mücadele, Türk dilinin güzel kullanımını konularında programlar yayınlanır.

Ayrırlığın tekrarı halinde;

a) Ulusal düzeyde yayın yapan kuruluşlara 250 milyar lira,

b) Yerel ve bölgesel yayın yapan kuruluşlara;

1. Nüfusu 1 milyondan fazla olan il ve ilçelere yayın yapanlara 125 milyar lira,

2. Nüfusu 500 bin ila 1 milyon arasında olan il ve ilçelere yayın yapanlara 65 milyar lira,

3. Nüfusu 250 bin ila 500 bin arasında olan il ve ilçelere yayın yapan kuruluşlara 45 milyar lira,

4. Nüfusu 250 binden az olan il veya ilçeye yayın yapan kuruluşlara 25 milyar lira,

c) Radyo yayınları için yukarıdaki miktarların yarısı kadar,

İdari para cezası uygulanır.

Bu maddedeki para cezaları, her yıl Maliye Bakanlığınca ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

İhlâlin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde bu idarî para cezaları yüzde elli oranında artırılır. İhlâlin bir takvim yılı içinde üçüncü kez tekrarında ihlâlin ağırlığına göre izin uygulaması bir yıla kadar geçici olarak durdurulur.

4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerindeki ilkelere aykırı yayın yapılması halinde uyarı yapılmaz ve yayın kuruluşunun yayını bir ay durdurulur. İhlâlin tekrarı halinde yayın süresiz olarak durdurulur ve yayın izni iptal edilir.

Yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hile ile elde eden kuruluşların yayın izni iptal edilir.

Uyarı cezasını gerektiren haller dışındaki ihlallerde ilgili tarafın savunması alınır.

Cezaların uygulanış usulleri ile gerekçeli olarak kamuoyuna duyuruluş şekli yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 17. – 3984 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

*EK MADDE 1. – Bu Kanuna göre yayın izni verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, kendilerine tahsis edilen TV kanal ve radyo frekansından yapacakları yayınlarını, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun veya bu amaçla özel yayın kuruluşlarıyla ortak kuracağı şirketin görev ve sorumluluğunda işletilen verici tesislerinden yapmaları asıldır. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, verici tesislerinin kurulması, işletilmesi, yenilenmesi ve bu tesislerde değişiklik yapılması sırasında özel yayın kuruluşlarının ihtiyaçlarını da göz önünde tutar.

Kurulmasına izin verilen tesislerin bu Kanunda ve izin belgesinde öngörülen amaçlar için kullanılıp kullanılmadığı Üst Kurul tarafından denetlenir.

Özel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun verici tesislerinden yararlanma usul ve esasları ile yıllık kira bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından belirlenerek Üst Kurulun onayıyla yürürlüğe konulur.

EK MADDE 2. – Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayın yapan kişi ve kuruluşların sahip ve yöneticilerine, fiilleri bir başka suç oluştursa bile, fiilin ağırlığına göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve bir milyar liradan yüz milyar liraya kadar para cezası verilir. Ancak, Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı yıkıcı ve bölücü faaliyetlere sevk edecek şekilde yayın yaptıkları tespit edilerek yayımları durdurulan veya yayın izinleri iptal edilen kişiler, bu kuruluşların sahip-

leri ve yöneticileri ile bu tür yayınlarda görev alanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesine göre cezalandırılır. Ayrıca tüm yayın cihazları Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesine göre müsadere edilir.

Yayın bantlarını bir yıl süre ile muhafaza etmeyen ve bu süre içinde Üst Kurul veya cumhuriyet savcılığınca istenmesine rağmen sesli ve görüntülü olarak teslim etmeyen yayın kuruluşlarının sahip ve yöneticileri, altı aydan bir yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan on milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bir aydan üç aya kadar ilgili kuruluşun yayınının durdurulmasına karar verilir. Gönderilen bantın içerik bakımından istenen yayın olmanması veya bantta tahrifat, çıkarma, silme gibi işlemler yapılması halinde, ayrıca iki yıldan on yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan on milyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bu maddedeki para cezaları, her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

EK MADDE 3. – Radyo ve televizyon yayınları, yayın ilkeleri ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara uygunluğu yönünden,

a) Ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki yayınlar Üst Kurul tarafından izlenir ve değerlendirilir.

b) Üst Kurulun uygun göreceği yerlerdeki yerel ve bölgesel yayınların izlenmesi ve kayda alınması İçişleri Bakanlığının görevlendireceği birimlere devredilebilir. Bu halde gerekli teknik donanım ve ilgili personelin eğitimi Üst Kurulca sağlanır ve masrafları Üst Kurulca karşılanır. Yayın ilkeleri ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara aykırılığından kuşkuilanılan yayınların bandı, değerlendirilmek üzere Üst Kurula gönderilir. İçişleri Bakanlığı ile Üst Kurul arasındaki işbirliği bir protokol ile düzenlenir.

Telekomünikasyon Kurumunun millî monitoring faaliyetleri kapsamında yayınları izleme imkanının olması halinde, Üst Kurul ile Telekomünikasyon Kurumu arasında imzalanan bir protokol kapsamında bu yayınlar Telekomünikasyon Kurumunca izlenir ve değerlendirilmek üzere Üst Kurula iletilir.

EK MADDE 4. – Yayın izni talebinde bulunan kuruluşların yerine getirmeleri gereken teknik ve mali yeterlilik şartları ile diğer ön şartlar, Üst Kurul tarafından yönetmeliklerle tespit edilir.

EK MADDE 5. – Bu Kanunda geçen “Telesiz Genel Müdürlüğü” ibaresi “Telekomünikasyon Kurumu” olarak değiştirilmiştir.”

MADDE 18. – 3984 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (a) bendi ile 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19. – 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 17. – Basın yolu ile işlenecek fiillerden doğacak maddî ve manevî zararları, 16 ncı maddeye göre sorumlu olanlarla birlikte Borçlar Kanununun genel hükümlerine göre mevkutelerde sahibi ve mevkute olmayanlarda naşiri; mevkute sahibi ile mevkute olmayanların naşirinin şirket olması halinde şirket ile birlikte şirket hissedarları da müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Tazminat talebinin haklı görülmesi halinde tazminat miktarı, on milyar liradan az olmamak üzere fiilin ağırlık derecesine göre belirlenir. On milyar liralık alt sınır her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.”

MADDE 20. – 5680 sayılı Basın Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yukarıdaki fıkralar hükümlerine aykırı hareket edenler bir aydan altı aya kadar hapis ve on milyar liradan yüz milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu miktar her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.”

MADDE 21. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Basım yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayınlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri.”

MADDE 22. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“14. Basım yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayınlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri.”

GEÇİCİ MADDE 1. — Halen görevde bulunan Üst Kurul üyeleri, bu Kanuna göre seçilen yeni Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmî Gazetede yayımı tarihine kadar görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulması gereken yönetmelikler ile mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olan hükümlerine ilişkin değişiklikleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde hazırlanır ve yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut yönetmelik, talimat ve esasların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İzlenme oranlarının hesaplanma şekli, tespiti ve yayımlanma esasları Üst Kurul tarafından Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmî Gazetede yayımından itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 3984 sayılı Kanuna göre Üst Kurul tarafından yaptırılan ulusal radyo ve televizyon frekans planları, bir hafta içinde Telekomünikasyon Kurumuna devredilir. Telekomünikasyon Kurumu, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak planları inceler, gerekirse değiştirir ve dört ay içinde Haberleşme Yüksek Kuruluna sunar.

GEÇİCİ MADDE 4. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek beş üyesi, siyasi parti gruplarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı oluşum formülüne göre belirlenecek kontenjan doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Bakanlar Kurulunca seçilecek üye adayları ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Başbakanlığa bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde bildirilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca yapılacak seçimlerde kontenjanlar nispetinde en çok oyu alan beş kişi seçilmiş sayılır.

MADDE 23. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 24. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd. V.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>S. Oral</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>M. İ. Talay</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>F. Bal</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı V.
<i>M. Yılmaz</i>	<i>H. Y. Gökalp</i>	<i>E. Mumcu</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Adalet Bakanı V.
<i>F. Ünlü</i>	<i>F. Bal</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Millî Savunma Bakanı V.	İçişleri Bakanı V.	Dışişleri Bakanı V.
<i>Ş. Üşenmez</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>	<i>K. Aydın</i>
Sağlık Bakanı V.	Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>	<i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.	Sanayi ve Ticaret Bakanı	Kültür Bakanı
<i>Y. Yalova</i>	<i>A. K. Tanrikulu</i>	<i>M. İ. Talay</i>
Turizm Bakanı	Orman Bakanı	Çevre Bakanı
<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	<i>F. AYTEKİN</i>

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA KANUN,
BASIN KANUNU, GELİR VERGİSİ KANUNU İLE KURUMLAR VERGİSİ
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. – 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. – Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Üst Kurul: Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu,

b) Radyo yayını: Elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan ses yayınlarını,

c) Veri yayını: Radyo ve televizyon yayını ile birlikte, radyo ve televizyon programlarıyla ilintili ve radyo ve televizyon programlarından bağımsız verilerin, elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan yayınları,

d) Televizyon yayını: Elektromanyetik dalgalar, veri şebekeleri ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan, hareketli veya sabit resimlerin (görüntü) sesli veya sessiz kalıcı olmayan yayınlarını,

e) Elektromanyetik dalga: Boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fiziki ortamda ışık hızı ile yayılan sunî olarak üretilmiş ve manyetik özellikleri olan dalgayı,

f) TV kanalı: Televizyon ve veri yayını yapmak üzere bir televizyon vericisinden yayılan elektromanyetik dalgaların işgal edeceği frekans alanını,

g) Radyo frekansı: Radyo ve veri yayını yapmak üzere bir radyo vericisinden yayılan elektromanyetik dalgaların işgal edeceği frekans alanını,

h) Radyo ve televizyon vericisi: Radyo, televizyon ve veri yayınlarının doğrudan alınmasına imkân veren yer veya uzaydaki hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri,

ı) Kablolı yayın: Radyo, televizyon ve veri yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden abonelere ulaştırılmasını sağlayan yayın türünü,

i) Kapalı devre yayın sistemi: Ulusal, bölgesel ve yerel yayınlar dışında eğitim, öğretim, güvenlik ve turizm gibi belirli amaçlar için bir bina dahilinde veya birbiri ile ilişkili binalar grubunda hedef kitleye ulaştırmak üzere genellikle kablo ile yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

j) Radyo alıcısı: Radyo ve veri yayınları almaya ve dinlemeye yarayan cihazları,

k) Televizyon alıcısı: Televizyon ve veri yayınları almaya ve izlemeye yarayan cihazları,

l) Ulusal yayın: Bütün ülkeye yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

m) Bölgesel yayın: Birbirine komşu en az üç il ve en çok bir coğrafi bölge alanının asgari yüzde 70'ine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

n) Yerel yayın: Mülki taksimat itibarıyla en az bir ilçe (merkez ilçe dahil) veya bir ilin alanının en az yüzde 70'ine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,

o) Ek yayın hizmetleri: Televizyon yayınlarına tahsis edilen kanal içinde kalmakla birlikte kullanılmayan bölümler üzerinden, radyo yayınlarında ise tahsis edilen frekans içinde ek taşıyıcılar

aracılığıyla, televizyon ve radyo program yayımlarıyla birlikte yapılan radyo veri sistemi (AMDS, RDS), veri yayıncılığı, teletext ve benzeri bağımsız hizmetleri,

p) Uydu yayını: Radyo ve televizyon programlarının yetkili yayıncı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını,

r) Yeniden iletim: Yetkili yayın kuruluşu tarafından kullanılan teknik araç ne olursa olsun, hal-kin izlemesi amacıyla yayınlanan radyo ve televizyon program hizmetlerinin, değişiklik yapılmaksızın bütününlüğün veya bir bölümünün alınmasını ve aynı anda veya daha sonra iletilmesini,

s) Yayıncı: Kamu tarafından izlenmesi için radyo, televizyon program ve veri hizmetleri tertip eden ve ileten veya değişiklik yapılmadan ve tam olarak üçüncü tarafa iletilmesini sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

t) Program hizmeti: Yukarıdaki bentte belirli alanlarda belirli bir yayıncı tarafından sağlanan ve tek bir hizmet içindeki tüm unsurları,

u) Reklam: Bir ürün veya hizmetin alım, satım veya kiralanmasını geliştirmek, bir amaç veya düşünceyi yaymak veya reklamcının istediği başka etkileri oluşturmak amacıyla, ücret veya benzer bir karşılık ile iletim zamanında reklamcıya tahsis edilen kamuya yönelik duyuruları,

v) Telif hakkı sahibi: Yazar, besteci, düzenlemeci gibi düşünsel alanda eser yaratan gerçek kişiyi,

y) Tematik kanal: Haber, belgesel, spor, müzik ve benzeri türlerde olmak üzere yalnızca belli bir konuda yayın yapan kanalı,

z) İletişim ortamı: Radyo ve televizyon programlarının üretildiği merkez çıkışındaki sinyali herhangi bir teknik kullanarak tek veya birden fazla radyo ve televizyon yayını bir arada olarak radyo, televizyon ve veri dağıtım sistemlerine ileten her nevi ortamı,

ifade eder.”

MADDE 2. – 3984 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4. – Radyo, televizyon ve veri yayımları, hukukun üstünlüğüne, Anayasanın genel ilkelerine, temel hak ve özgürlüklere, milli güvenliğe ve genel ahlâka uygun olarak kamu hizmeti anlayışı çerçevesinde yapılır. Yayınların Türkçe yapılması esastır. Ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasına katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde müzik veya haber iletilmesi amacıyla da yayın yapılabilir.

Radyo, televizyon ve veri yayımlarında uyulması gereken yayın ilkeleri şunlardır:

a) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı yayın yapılmaması,

b) Toplum şiddete, teröre, etnik ayrımcılığa sevk eden veya halkı sınıf, ırk, dil, din, mezhep ve bölge farkı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik eden veya toplumda nefret duyguları oluşturan yayınlara imkân verilmemesi,

c) Yayıncılığın, gerek yayın organı, gerekse hisse sahipleri ve üçüncü derece dahil olmak üzere üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları veya bir başka gerçek veya tüzel kişinin haksız çıkarları doğrultusunda kullanılmaması,

d) İnsanların dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri nedenlerle hiçbir şekilde kınanmaması ve aşağılanmaması,

e) Yayınların toplumun millî ve manevî değerlerine ve Türk aile yapısına aykırı olmaması,

f) Özel hayatın gizliliğine saygılı olunması, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında kişilerin özel hayatının yayın konusu yapılmaması,

g) Türk millî eğitiminin genel amaçlarının temel ilkelerinin ve millî kültürün geliştirilmesi,

h) Türkçenin; özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanılması; millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş kültür, eğitim ve bilim dili halinde gelişmesinin sağlanması,

ı) Kişilerin manevî şahsiyetlerine eleştiri sınırları ötesinde saldırıda bulunulmaması, cevap ve düzeltme haklarına saygılı olunması, soruşturulması, basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberlerin soruşturulmaksızın veya doğruluğuna emin olunmaksızın yayınlanmaması, saklı kalması kaydıyla verilen bilgilerin kamu yararı ciddi bir biçimde gerektirmedikçe yayınlanmaması,

j) Yayıncılığın haksız bir amaç ve çıkara alet edilmemesi ve haksız rekabete yol açılmaması, ilan ve reklam niteliğindeki yayınların bu niteliklerinin şüpheye yer bırakmayacak şekilde açıklanması, bir basın organının özel çabaları yarattığı ürünün kendi ürünüymiş gibi sunulmaması, ajanslardan veya başka bir medya kaynağından alınan haberlerin kaynağının belirtilmesine özen gösterilmesi,

k) Suçlu olduğu yargı kararı ile kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu ilan edilmemesi veya suçluymuş gibi gösterilmemesi; kişileri suç işlemeye yönlendirecek veya korku salacak yayın yapılmaması,

l) Haberlerin yayınlanmasında tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine bağlı olunması; özgürce kanaat oluşumunun engellenmemesi; haber kaynaklarının kamuoyunun yanıtılmasının amaçlandığı haller dışında gizliliğinin korunması,

m) Halkı aldatacak, yanıltacak veya haksız rekabete yol açacak reklam yayınlarına yer verilmemesi,

n) Siyasî partiler ve demokratik gruplar arasında fırsat eşitliği sağlanması; tek yönlü, taraf tutan yayın yapılmaması; seçim dönemlerinde belirlenen seçim yasaklarıyla ilgili ilkelere aykırı davranılmaması,

o) Yayınlarda, mevzuatın eser sahiplerine tanıdığı hakların ihlâl edilmemesi,

p) Bilgi iletişim telefonları yoluyla yarışma ve benzeri yöntemlere başvurulmaması ve bunların sonucunda dinleyici ve seyircilere ikramiye verilmemesi veya ikramiye verilmesine aracılık edilmemesi, lotarya yapılmaması, bilgi iletişim telefonları yoluyla yapılacak anket ve kamuoyu yoklamalarının, hazırlık aşamasından sonuçlarının ilanına kadar noter nezaretinde gerçekleştirilmesi,

r) Televizyonda bölünür ekran yoluyla ana program ile ilgili veya ilgisiz bilgiler veren konuları işleyen yayınların yapılmaması, çerçeveler veya alt yazı tekniği kullanılarak sürekli yayın yapılmaması, haberde konu ile ilgili olmayan görüntülerin verilmemesi, haberle benzerlik arz eden görüntülerin arşiv niteliğinin belirtilmesi,

s) Program hizmetlerinin bütün unsurlarının insan onuruna ve temel insan haklarına saygılı olması,

- t) Yayınların müstehcen olmaması,
- u) Kadına, güçsüzlere ve küçüklere karşı şiddetin ve ayrımcılığın teşvik edilmemesi,
- v) Yayınların karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa ve şiddet eğilimlerini körtükleyici veya ırkçı nefret duygularını kışkırtıcı nitelikte olmaması,
- y) Suç örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerinin yansıtılmaması,
- z) Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini zedeleyecek türden programların, bunların seyredebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmaması.”

MADDE 3. – 3984 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üst Kurulun seçimi ve görev süresi

Madde 6. – Üst Kurul, en az 4 yıllık yükseköğrenim görmüş, meslekleriyle ilgili konularda kamu veya özel kuruluşlarda en az 10 yıl görev yapmış, mesleki açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip, 30 yaşını doldurmuş kişiler arasından;

a) Siyasal parti gruplarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı oluşum formülüne göre belirlenecek kontenjan doğrultusunda gösterilecek ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek beş,

b) Yükseköğretim Kurumu Genel Kurulunun, Kurul üyesi olmayan elektrik-elektronik, iletişim, kültür ve basın-yayın dallarından göstereceği dört aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek iki,

c) En çok sarı basın kartı sahibi üyesi bulunan iki gazeteciler cemiyeti ile Basın Konseyinin ortaklaşa göstereceği iki aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir,

d) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin göstereceği basın-yayın konusunda uzman iki aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir,

Kişiden olmak üzere 9 üyeden oluşur.

Üst Kurulun üyelerinin seçimine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu kararı ile Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazete’de yayımlanır.

Üst Kurul üyelerinin görev süresi 4 yıldır. Üyelerinin görev süresinin bitiminden iki ay önce kurum ve kuruluşlar veya partiler yeni seçimlerini yaparak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veya Bakanlar Kuruluna bildirir. Herhangi bir sebeple boşalma olması halinde o kişinin seçildiği usule göre kurum ve kuruluş veya partiler tarafından adaylar bir ay içinde teklif edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca veya Bakanlar Kurulunca seçim işlemi yapılır. Bu şekilde seçilen kişi, yerine seçildiği kişinin görev süresini tamamlar. Üyenin 65 yaşını doldurması halinde üyeliği son bulur.”

MADDE 4. – 3984 sayılı Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurul Başkanı ve Başkan Vekili

Madde 7. – Üst Kurul üyeleri, seçim sonuçlarının Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren 15 gün içinde toplanarak kendi aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçer. Başkanlık süresi iki yıldır. İki yıl sonunda veya herhangi bir şekilde yenilenme sırasında başkan veya vekilinin üyeliği sona ererse, üyeler 15 gün içinde toplanarak yeni başkan veya vekili için seçim yapar.

Üst Kurul, başkan tarafından, başkanının bulunmadığı hallerde, başkanvekili tarafından yönetilir ve temsil edilir.

Başkan, Üst Kurul ile hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasını ve Üst Kurulun görevlerini yerine getirmesini sağlamakla görevlidir.

Başkan veya yokluğunda vekili, karara bağlanacak gündemi toplantıdan önce belirleyerek Üst Kurul üyelerine bildirir. Üst Kurul gündemine hâkimdir.

MADDE 5. — 3984 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yasaklar ve denetim

Madde 9. — Üst Kurul üyeleri ile üçüncü derece dahil üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî husunları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, radyo ve televizyon hizmetleri alanında Üst Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda herhangi bir yüklenme işine giremez, özel radyo ve televizyon şirketlerinde ve bu şirketlerin doğrudan veya dolaylı ortaklık bağı bulunan şirketlerde ortak veya yönetici olamazlar.

Üst Kurul üyeleri, üyelikleri süresince resmî veya özel başkaca hiçbir görev alamaz, özel veya kamu yayın kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren konularda doğrudan veya dolaylı olarak taraf olamaz ve bu konularda hiçbir menfaat sağlayamaz, siyasi partiye üye olamazlar. Amacı sosyal yardım ve eğitim işlerine yönelmiş derneklerle vakıflardaki görevler ve kooperatif ortaklığı bu hükümün dışındadır.

Üst Kurul üyeleri, kendileri veya üçüncü derece dahil üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamaz.

Yukarıdaki esaslara aykırı davranışlar görevlerinden çekilmiş sayılır. Bu husus Üst Kurul tarafından re'sen veya yapılacak müracaatın değerlendirilmesi sonunda karara bağlanır.

Üst Kurul, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tâbidir.

MADDE 6. — 3984 sayılı Kanunun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 11. — Üst Kurul, tam gün esasına göre çalışır, haftada birden az olmamak üzere en az beş üye ile toplanır ve en az beş üyenin aynı yönde oyuyla karar alır. Geçerli mazereti olmaksızın üst üste üç kez toplantıya katılmayan Üst Kurul üyeleri çekilmiş sayılır.”

MADDE 7. — 3984 sayılı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 12. — Üst Kurulun gelirleri şunlardır;

a) Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak TV kanal ve radyo frekansı yıllık tahsis bedelleri,

b) Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yıllık brüt reklam gelirlerinden % 5 oranında ayrılan paylar,

c) Gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinin transfer tertibinde yer alacak ödenek.

Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak yayın izin ve lisans ücretleri Hazineye gelir kaydedilir.

Üst Kurul, gerektiği takdirde her yıl için yapacağı işlerin programını hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Üst Kurulun bütçesi ve kadro cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yıllık bütçesinden harcanmayan miktar, yıl sonunda yurt içinde kültür ve tabiat varlıklarının, yurt dışında Türk kültür varlıklarının korunması ve ihyası amacıyla Kültür Bakanlığı adına bir kamu bankasında açılan hesaba aktarılır. Bu hesaptan yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Üst Kurulun alım-satım, kiralama, taşıma ve sair tedarik işlerine ilişkin işlemleri bir yönetmelik ile düzenlenir.

Üst Kurul, radyo ve televizyonların reklam gelirlerinin, aracı kurumların hesaplarıyla birlikte denetlenmesini Maliye Bakanlığından talep eder.”

MADDE 8. — 3984 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gelir ve cezaların tahsili

Madde 13. — 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen reklam gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden ayın en geç 20’sinde; (a) bendine göre ödenecek TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedeli her yılın Ocak ayının en geç 20’sinde; 33 üncü maddede belirtilen idarî para cezaları da cezaların tahakkukunu müteakip ilgi yayın kuruluşları tarafından ödenir.

Ödemede gecikilmesi halinde, ilgili yayın kuruluşu uyarılarak 7 gün içinde ödeme yapması istenir. Yapılacak ihtara rağmen ödeme yapılmaması halinde, Üst Kurulca ödeme yapılmıyaya kadar yayının durdurulmasına karar verilir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen tarihlerden itibaren iki ay içinde ödeme yapılmazsa, Üst Kurulca yayının izninin ve lisansın iptaline karar verilir ve ödenmeyen kurum geliri icra yoluyla tahsil olunur. Gecikilen ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 9. — 3984 sayılı Kanunun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üst Kurulun Teşkilâtı ve personeli

Madde 15. — Üst Kurul yardımcı hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla bir Genel Sekreter atanır. Genel Sekreterin en az 4 yıllık yükseköğrenim mezunu, 30 yaşını doldurmuş, Devlet memuriyetinde veya ihtisas dalında 10 yıllık mesleki tecrübeye ve Devlet memuriyeti için aranan koşullara sahip olması şarttır.

Ana hizmet birimleri Başkana bağlı İzleme Dairesi Başkanlığı, Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı, Araştırma ve Ölçme Dairesi Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Savunma Sekreterliği ve Hukuk Müşavirliğinden teşekkül eder.

Yardımcı hizmet birimleri, Genel Sekretere bağlı İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı ve Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığıdır.

Daire başkanlıkları, yeteri kadar uzman istihdam eder ve uzmanlık esasına göre çalışır. Alt birimler kurulamaz.

Daire başkanları ile daha üst düzeydeki görevliler Kurul Başkanının önerisi ve Üst Kurulun kararı ile atanır.

Üst Kurul personelinin özlük hakları, çalışma usul ve esasları ile personelle ilgili diğer hususlar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personel rejimine tabidir.

Üst Kurulun çalışma usul ve esasları ile teşkilâtı ve atama usulleri, bu Kanuna uygun olarak Üst Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.»

MADDE 10. — 3984 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Telekomünikasyon Kurumunun yükümlülüğü

Madde 24. — Türkiye’de ulusal, bölgesel ve yerel çapta TV kanal ve radyo frekans planları ile radyo ve televizyon yayınlarına esas olan frekans bantları ile ilgili çalışmalar yapma yetkisi, 2813 sayılı Telsiz Kanunu uyarınca Telekomünikasyon Kurumuna aittir.

Telekomünikasyon Kurumu, 2813 sayılı Telsiz Kanununa uygun olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak hazırlayacağı ulusal, bölgesel ve yerel çaptaki planları Haberleşme Yüksek Kurulunun onayına sunar.

Haberleşme Yüksek Kurulu hazırlanan planı aynen onaylayabileceği gibi lüzum gördüğü değişikliklerin yapılmasını talep edebilir. Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Meteoroloji Radyosu ile Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Polis Radyosuna ulusal, bölgesel ve yerel bazda kullandıkları frekanslar ücretsiz olarak tahsis edilir. Kalan TV kanal ve radyo frekansları belli bir plan dahilinde özel kuruluşlara kullanılmak üzere Üst Kurulca ihaleye çıkarılır. TV kanal ve radyo frekanslarının ne kadarının hangi takvime göre ihaleye çıkarılacağına ilişkin plan Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından saptanarak, bu çerçevede ihaleye çıkarılmak üzere Üst Kurula bildirilir.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna tahsis edilen TV kanallarından biri olan TRT-3’ten TBMM TV aracılığıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri, bir diğer kanaldan da açıköğretim yayınları yansıtılır. Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerinin hangi ölçüde yansıtılacağına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, açıköğretim yayınları için ise eğitim programlarını hazırlamakla yükümlü kurumlar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile birlikte karar verir. Yayın ile diğer hususlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu arasında bir protokolle belirlenir. Açıköğretim ve TBMM TV yayınlarından ücret alınmaz.

Telekomünikasyon Kurumu, Üst Kurulun bildireceği ve bu Kanun hükümlerine uygun olarak TV kanal ve radyo frekansı tahsis edilip, kablosuz radyo ve televizyon yayın izni ve lisansı verilen kuruluşlara TV kanal ve radyo frekans tahsislerini uygular, ulusal ve uluslararası alanda tescil ettirir.

Ulusal ve uluslararası hava ve deniz seyrüsefer sistemlerine radyo ve televizyon sistemlerinden zararlı enterferanslar gelmesi halinde, Telekomünikasyon Kurumu can ve mal güvenliğini tehlikeye

düşürmemek amacıyla enterferansa sebep olan vericileri geçici olarak kapatarak mühtürler ve sorumlular hakkında Türk Ceza Kanununun 391 inci maddesi hükmü uygulanır. Yapılan işler aynı zamanda Üst Kurula bildirilir.

Haberleşme Yüksek Kurulu, 2813 sayılı Telsiz Kanunu gereğince Üst Kurul, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ve Telekomünikasyon Kurumu arasındaki koordinasyonun yanı sıra konuyla ilgili olarak Üst Kurula verilmiş görevlerin takibini de yürütür.”

MADDE 11. — 3984 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yeniden iletim

Madde 26. — Bu Kanuna aykırı olmamak kaydıyla, süreklilik arz etmeyen yayınların iletim ve yeniden iletimi serbesttir. İletim ve yeniden iletimin usul ve esasları Üst Kurulca düzenlenen yönetmelikle belirlenir.

Yeniden iletimi yapılan yayımlarla ilgili olarak Üst Kurula bilgi verilir.

İletim ve yeniden iletim yoluyla yapılan yayınlar hakkında, 25 ve 33 üncü madde hükümleri saklıdır.”

MADDE 12. — 3984 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin altıncı ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yayını yapmayan veya karara uygun şekilde yapmayan veya geciktiren kuruluşun yayınlarından sorumlu en üst yöneticisi ile kuruluşun sahibi olan anonim şirketin yönetim kurulu başkanına otuz milyar liradan doksan milyar liraya kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca, kuruluşa Üst Kurulca eylemin ağırlığına göre üç aya kadar gelir getirici yayın yapma yasağı verilebilir. İkinci kez tekrarı halinde yayın izni iptal edilir ve en yüksek para cezasına hükümlenir. Bu cezalar ertelenemez. Hangi yayınların gelir getirici yayınlar olduğu Üst Kurul tarafından belirlenir.»

«Gerçek ve tüzel kişilerin ayrıca genel hükümlere göre ilgili yayın kuruluşuna karşı tazminat davası açma hakkı saklıdır. Yayın kuruluşu ile birlikte şirketin yönetim kurulu başkanı da müştereken ve müteselsilen sorumludur. Zarar doğurucu fiilin işlenmesinden sonra yayın kuruluşunun devredilmesi, başka bir kuruluşla birleşmesi veya sahibi olan şirketin herhangi bir surette değişmesi halinde yayın kuruluşunu devralan, birleşen ve her ne suretle olursa olsun yayın kuruluşunun sahibi veya hissedarı olan şirket ve şirketin yönetim kurulu başkanı da bu fiil nedeniyle hükmedilen tazminattan yayın kuruluşu ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Tazminat talebinin hakkı görülmesi halinde tazminat miktarı, on milyar liradan az olmamak üzere fiilin ağırlık derecesine göre belirlenir. On milyar liralık alt sınır her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu maddeye göre açılacak manevi tazminat davalarında hâkim tensip kararı ile birlikte bilirkişiyi de tayin eder ve davayı en geç altı ay içinde karara bağlar.»

“Bu maddeye göre açılan davalarda tazminata hükmedilmesi halinde, bankalarca uygulanan en yüksek işletme kredisi faizi üzerinden temerrüt faizine de hükmedilir.»

MADDE 13. — 3984 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 29. — Radyo ve Televizyon yayın izni verilen veya verilecek anonim şirketlerin hisse oranları ve şirket yapısıyla ilgili uyulması gereken diğer hususlar şunlardır:

a) Siyasi partiler, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları, kooperatifler, vakıflar, mahalli idareler ile bunlar tarafından kurulan veya bunların ortak oldukları şirketler, iş ortakları, birlikler ile üretim, yatırım, ihracat, ithalat, pazarlama ve finans kurum ve kuruluşlarına radyo ve televizyon yayın izni verilmez; bu kuruluşlar radyo ve televizyon yayın izni almış şirketlere ortak olamazlar.

b) Bu Kanuna göre radyo ve televizyon yayın izni, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre sadece radyo ve televizyon yayıncılığı, haberleşme, eğitim, kültür ve sanat amacıyla kurulmuş anonim şirketlere verilir. Aynı şirket ancak bir radyo ve bir televizyon işletmesi kurabilir.

c) Özel radyo ve yayın kuruluşlarının hisseleri nama yazılı olmak zorundadır. Bu şirketlerde herhangi bir kişi lehine intifa senedi ihdas edilemez.

d) Üst Kurul tarafından düzenlenecek yönetmeliğe uygun olarak her yıl yapılacak yıllık ortalama izlenme oranı ölçümlerine göre yıllık ortalama izlenme veya dinlenme oranı % 25'i geçen bir televizyon veya radyo kuruluşunda bir gerçek veya tüzel kişinin veya bir sermaye grubunun sermaye payı % 50'yi geçemez. Gerçek kişinin hisselerinin hesaplanmasında üçüncü derece dahil olmak üzere üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlara ait hisseler de aynı kişiye aitmiş gibi hesaplanır.

e) Bir gerçek veya tüzelkişi veya bir sermaye grubu % 50'den fazla hissesine sahip olduğu bir televizyon veya radyonun yıllık ortalama izlenme veya dinlenme payı % 25'i geçerse Üst Kurul tarafından yapılan bildirimden itibaren 90 gün içinde, ortağı bulunduğu televizyon veya radyodaki hisselerinin bir bölümünü halka arz ederek veya bir kısım hisselerini satarak, sermaye payını % 50'nin altına indirir. Yıllık izlenme veya dinleme oranının aşımı birden fazla televizyon ve radyodaki hisselerin toplamı nedeniyle meydana gelmişse, bu oranı % 50'nin altına indirecek biçimde yeterli sayıda şirketi satar. Bu yükümlülüğün ihlali durumunda kuruluşun yayın izni iptal edilir.

f) Ulusal izlenme oranları, Üst Kurul tarafından her takvim yılı için tespit edilir ve o yılı izleyen Ocak ayı içinde açıklanır.

g) Özel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının hisse senetlerinin halka arzında 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre Sermaye Piyasası Kurulundan izin almadan önce Üst Kurulun onayının alınması şarttır.

h) Bir özel radyo ve televizyon yayın kuruluşunda yabancı sermayenin payı ödenmiş sermayenin % 25'ini geçemez.

i) Bir özel radyo ve televizyon yayın kuruluşunda ortak olan gerçek veya tüzel yabancı kişi bir başka radyo ve televizyon kuruluşuna ortak olamaz.

ii) Yerli veya yabancı hissedarlar hiçbir şekilde imtiyazlı hisse senedine sahip olamazlar.

j) Radyo ve televizyon yayını izni verilen bir anonim şirketin hisse devirleri, devir tarihinden itibaren bir ay içinde, ortakların ad ve soyadları ile şirketin devri sonucunda oluşan ortaklık yapısı ve oy payları hakkındaki bilgilerle Üst Kurula bildirilir. Bu şirketlerin bir başka şirkete devri, bir başka şirketin devralınması, bir başka şirketle birleşme işlemlerinden önce, Üst Kuruldan gerekli bilgi ve belgelerle izin alınması zorunludur. Bu işlemler sonucunda şirket yapısında bu Kanun hükümlerinde öngörülen hususlara aykırılık olduğu takdirde Üst Kurulun vereceği süre zarfında bu aykırılık giderilmek zorundadır. Aksi halde yayın izni iptal edilir.

k) Radyo ve televizyon yayını izni verilen veya verilecek anonim şirketlerde bulunması gereken diğer asgarî, idarî, malî ve teknik şartlarla yayını alanı, yayını saat ve süreleri ile ilgili esaslar her yıl

Üst Kurul tarafından tespit olunur. Şirketler yapılarını verilen süre içinde tespit olunan şartlara uydurmak zorundadır. Aksi halde yayın izni iptal edilir.

l) Radyo ve televizyon yayın kuruluşları, yayın izninin verilmesinden sonra da esas sözleşmelerine bu Kanundaki esaslara aykırı hükümler koyamazlar; işgal konularına, radyo ve televizyon yayıncılığı ile bağdaşmayan faaliyetleri dahil edemezler.

m) Yurt dışından Türkiye'ye yönelik yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal, frekans ve kablo kapasitesi tahsis edilemez. Bunlara Türkiye'de vergi mükellefi olanlar tarafından verilen reklam ve ilan bedelleri vergi matrahlarından düşülemez. Ancak, uydu platformu ve kablo sisteminden iletilen ve yurt dışından yapılan yabancı kaynaklı yayınların Türkçe seslendirilmelerine, birkaç dilden aynı anda yayın yapılmasına ve Türkçe reklam girişine olanak tanınır. Türkçe reklam girişi yapılan yayınlar için Üst Kurulun ilgili reklam yönetmeliği uygulanır.”

MADDE 14. – 3984 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Program hizmetinin içeriği ve yeni yayın tekniklerinin kullanımı

Madde 31. – Radyo ve televizyon kuruluşları, yayınlarında belli oran ve saatlerde eğitim, kültür, Türk halk ve Türk sanat müziği programlarına yer vermek zorundadırlar. Bu programların tür ve oranlarıyla ilgili esaslar Üst Kurul tarafından tespit edilir. Tematik kanallar, bu zorunluluktan muaf tutulur. Tematik yayın yapmak isteyen kuruluşlar, başvuru sırasında bu hususu belirtir. Bu kanallar, Üst Kurulun izni olmadan yayın türünü değiştiremez. Tematik kanallarla ilgili usul ve esaslar Üst Kurulca belirlenir.

Her türlü teknoloji ile her tür iletişim ortamında yapılacak yayın ve hizmetlerin usul ve esasları, Haberleşme Yüksek Kurulunun belirleyeceği strateji çerçevesinde Üst Kurulca tespit edilip, Haberleşme Yüksek Kurulunun onayına sunulur. Bu yayın ve hizmetlerin mevzuata uygunluğu, Üst Kurulca denetlenir.”

MADDE 15. – 3984 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçim dönemlerinde yayınlar

Madde 32. – Seçim dönemlerindeki yayımlara ilişkin usul ve esaslar kanunla Yüksek Seçim Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir.

Üst Kurul radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının seçim dönemlerindeki yayınlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda izler, denetler ve değerlendirir.

Seçimlerde oy verme gününden önceki yedinci günden itibaren her türlü haber, röportaj gibi programlar veya reklamlar yoluyla kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla siyasi bir partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek yayımlarda bulunulmasına izin verilemez. Bu yasaklara uymayanlar yayın ilkelerini ihlal etmiş sayılırlar.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 149/A maddesinde düzenlenen hükümler, Yüksek Seçim Kurulu kararlarını müteakip Üst Kurulca yerine getirilir.”

MADDE 16. – 3984 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uyarı, para cezası, durdurma ve iptal

Madde 33. – Üst Kurul, öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen, izin şartlarını ihlal eden, yayım ilkelerine ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını uyarır veya aynı yayın kuşağında açık şekilde özür dilemesini ister. Bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı halinde ihlale konu olan programın yayımı, bir ila oniki kez arasında durdurulur. Bu süre içinde programın yapımcısı ve varsa sunucusu hiçbir ad altında başka bir program yapamaz. Yayını durdurulan programların yerine, aynı yayın kuşağında ve reklamsız olarak, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına Üst Kurulca hazırlanacak eğitim, kültür, trafik, kadın ve çocuk hakları, gençlerin fiziksel ve ahlaki gelişimi, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklarla mücadele Türk dilinin güzel kullanımı konularında programlar yayınlanır.

Aykırılığın tekrarı halinde;

a) Ulusal düzeyde yayın yapan kuruluşlara 250 milyar lira,

b) Yerel ve bölgesel yayın yapan kuruluşlara;

1. Nüfusu 1 milyondan fazla olan il ve ilçelere yayın yapanlara 125 milyar lira,

2. Nüfusu 500 bin ila 1 milyon arasında olan il ve ilçelere yayın yapanlara 65 milyar lira,

3. Nüfusu 250 bin ila 500 bin arasında olan il ve ilçelere yayın yapan kuruluşlara 45 milyar lira,

4. Nüfusu 250 binden az olan il veya ilçeye yayın yapan kuruluşa 10 milyar lira,

c) Radyo yayınları için yukarıdaki miktarların yarısı kadar,

İdarî para cezası uygulanır.

Bu maddedeki para cezaları, her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

İhlalin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde bu idarî para cezaları yüzde elli oranında artırılır. İhlalin bir takvim yılı içinde üçüncü kez tekrarında ihlalin ağırlığına göre izin uygulaması bir yıla kadar geçici olarak durdurulur.

4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerindeki ilkelere aykırı yayın yapılması halinde uyarı yapılmaz ve yayın kuruluşunun yayını bir ay durdurulur. İhlalin tekrarı halinde yayın süresiz olarak durdurulur ve yayın lisans izni iptal edilir.

Yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hile ile elde eden kuruluşların yayını lisans izni iptal edilir.

Uyarı cezasını gerektiren haller dışındaki ihlallerde ilgili tarafın savunması alınır.

Cezaların uygulanış usulleri ile gerekçeli olarak kamuoyuna duyurulmuş şekli yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 17. – 3984 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 1. – Bu Kanuna göre yayını izni verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, kendilerine tahsis edilen TV kanal ve radyo frekansından yapacakları yayınlarını, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun veya bu amaçla özel yayın kuruluşlarıyla ortak kuracağı şirketin görev ve sorumluluğunda işletilen verici tesislerinden yapmaları asıdır. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, verici tesislerinin kurulması, işletilmesi, yenilenmesi ve bu tesislerde değişiklik yapılması sırasında özel yayını kuruluşlarının ihtiyaçlarını da göz önünde tutar.

Kurulmasına izin verilen tesislerin bu Kanunda ve izin belgesinde öngörülen amaçlar için kullanılıp kullanılmadığı Üst Kurul tarafından denetlenir.

Özel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun verici tesislerinden yararlanma usul ve esasları ile yıllık kira bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından belirlenerek Üst Kurulun onayıyla yürürlüğe konulur.

EK MADDE 2. — Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayın yapan kişiye, kuruluşların ise sahip ve yöneticilerine, fiilleri bir başka suç oluştursa bile, fiilin ağırlığına göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve bir milyar liradan yüz milyar liraya kadar para cezası verilir. Ancak, Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı yıkıcı ve bölücü faaliyetlere sevk edecek şekilde yayın yaptıkları tespit edilerek yayınları durdurulan veya yayın izinleri iptal edilen kişiler, bu kuruluşların sahipleri ve yöneticileri ile bu tür yayınlarda görev alanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesine göre cezalandırılır. Ayrıca tüm yayın cihazları Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesine göre müsadere edilir.

Yayın bantlarını bir yıl süre ile muhafaza etmeyen ve bu süre içinde Üst Kurul veya cumhuriyet savcılığınca istenmesine rağmen sesli ve görüntülü olarak teslim etmeyen yayın kuruluşlarının sahip ve yöneticileri, altı aydan bir yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan on milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bir aydan üç aya kadar ilgili kuruluşun yayınının durdurulmasına karar verilir. Gönderilen bandın içerik bakımından istenen yayın olmaması veya bantta tahrifat, çıkarma, silme gibi işlemler yapılması halinde, ayrıca iki yıldan on yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan on milyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bu maddedeki para cezaları, her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

EK MADDE 3. — Radyo ve televizyon yayınları, yayın ilkeleri ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara uygunluğu yönünden,

a) Ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki yayınlar Üst Kurul tarafından izlenir ve değerlendirilir.

b) Üst Kurulun uygun göreceği yerlerdeki yerel ve bölgesel yayınların izlenmesi ve kayda alınması İçişleri Bakanlığının görevlendireceği birimlere devredilebilir. Bu halde gerekli teknik donanım ve ilgili personelin eğitimi Üst Kurulca sağlanır ve masrafları Üst Kurulca karşılanır. Yayın ilkeleri ve bu Kanunda belirtilen diğer esaslara aykırılığından kuşku edilen yayınların bandı, değerlendirilmek üzere Üst Kurula gönderilir. İçişleri Bakanlığı ile Üst Kurul arasındaki işbirliği bir protokol ile düzenlenir.

Telekomünikasyon Kurumunun millî monitoring faaliyetleri kapsamında yayınları izleme imkanının olması halinde, Üst Kurul ile Telekomünikasyon Kurumu arasında imzalanan bir protokol kapsamında bu yayınlar Telekomünikasyon Kurumunca izlenir ve değerlendirilmek üzere Üst Kurula iletilir.

EK MADDE 4. — Yayın izni talebinde bulunan kuruluşların yerine getirmeleri gereken teknik ve mali yeterlilik şartları ile diğer ön şartlar, Üst Kurul tarafından yönetmeliklerle tespit edilir.

EK MADDE 5. — Bu Kanunda geçen “Telsiz Genel Müdürlüğü” ibaresi “Telekomünikasyon Kurumu” olarak değiştirilmiştir.”

MADDE 18. — 3984 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (a) bendi ile 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19. — 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Mevkutelerle işlenen suçlarda sorumluluk, suçu meydana getiren yazıyı veya haberi yazan veya resmi veya karikatürü yapan kimse ile beraber bu mevkutenin ilgili sorumlu müdürüne; 19 uncu maddeye aykırı hareket edilmesi halinde ise sözü edilen kişilerle birlikte mevkutenin sahibi olan gerçek kişiye ve mevkute sahibi olan anonim şirketlerde yönetim kurulu başkanı ile diğer şirket ve tüzel kişilere ait mevkutelerde tüzel kişiliğin en üst yöneticisine aittir. Ancak, sorumlu müdürler için verilen hürriyeti bağlayıcı cezalar, sürelerine bakılmaksızın para cezasına çevrilerek hükümlenir ve bu cezalar ertelenemezler.”

MADDE 20. — 5680 sayılı Kanunun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 17. — Basın yolu ile işlenen yalan haber, hakaret, sövme ve her türlü fiilden doğacak maddi ve manevi zararlardan, 16 ncı maddeye göre sorumlu olanlarla birlikte Borçlar Kanununun genel hükümlerine göre mevkutelerde sahibi ve mevkute olmayanlarda naşiri; mevkute sahibi ile mevkute olmayanların naşirinin şirket olması halinde şirket ile birlikte anonim şirketlerde yönetim kurulu başkanı, diğer şirket ve tüzel kişilerde en üst yönetici, müştereken ve müteselsilen sorumludur. Tahminat talebinin haklı görülmesi halinde tahminat miktarı, on milyar liradan az olmamak üzere fiilen ağırlık derecesine göre belirlenir. On milyar liralık alt sınır her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu maddeye göre açılacak manevi tahminat davalarında hakim tensip kararı ile birlikte bilirkişiyi de tayin eder ve davayı en geç altı ay içinde karara bağlar.

Zarar doğurucu fiilin işlenmesinden sonra mevkutenin devredilmesi, başka bir mevkute ile birleşmesi veya sahibi olan gerçek kişi ya da şirketin herhangi bir surette değişmesi halinde mevkuteyi devralan, birleşen ve her ne suretle olursa olsun mevkutenin sahibi gerçek kişiler ile anonim şirketlerde yönetim kurulu başkanı diğer şirket ve tüzel kişilerde en üst yönetici de, bu fiil nedeniyle hükmedilen tahminattan birinci fıkrada sayılanlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Basılmış eser sahiplerinin dernek, vakıf ve benzeri tüzel kişiler olması halinde tüzel kişilikle birlikte yönetim organlarında yer alanlar hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

Bu maddeye göre açılan davalarda tahminata hükmedilmesi halinde, bankalarca uygulanan en yüksek işletme kredisi faizi üzerinden temerrüt faizine de hükmedilir.”

MADDE 21. — 5680 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1- Bir kişinin şeref ve haysiyetinin rencide edilmesi veya kendisiyle ilgili yalan haber verilmesi veya kendine hakaret edilmesi veya sövülmesi ya da gerçeğe aykırı hareket, düşünce ve söz izafesi suretiyle, açık veya kapalı şekilde bir mevkuteye yayın yapılması halinde; ilgili veya temsilcisi yayının yapıldığı tarihten itibaren iki ay içinde imzasını taşıyan cevap veya düzeltme yazısını mevkutenin sorumlu müdürüne verebilir veya gönderebilir.

Sorumlu müdür, cevap veya düzeltme yazısını aldığı tarihten itibaren üç gün içinde mevkutenin sahibi olan gerçek kişiye veya anonim şirketlerde yönetim kurulu başkanına, diğer şirket ve tüzel kişilerde en üst yöneticiye bildirir ve inceler; yayımlanmasına karar verdiği takdirde inceleme süresinin bitiminden sonra çıkacak ilk nüshada, metne hiçbir mülahaza ve işaret katmaksızın ve bu cevap veya düzeltme dolayısıyla herhangi bir mütalâa beyan etmeksizin aynen ve tamamen yayınlamaya mecburdur.”

MADDE 22. — 5680 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 20. — 4 üncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yazılı hususları göstermeyen sorumlular on milyar liradan elli milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Bu hususları gerçeğe aykırı şekilde gösterenler ile sorumluların belirlenmesini veya mahkeme kararlarının uygulanmasını güçleştirecek şekilde değiştirenler, otuz milyar liradan doksan milyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilebilirler. Verilen para cezası ertelenemez.”

MADDE 23. — 5680 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 29. — İlgilinin veya yetkili temsilcisinin talebi üzerine yayınlanan cevap veya düzeltmede, 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uyulmaması halinde failer hakkında üç milyar liradan beş milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmedilir.

Cevap veya düzeltmenin yayınlanmasına dair 19 uncu maddenin (III) numaralı fıkrasına göre verilen hâkim kararına rağmen, neşirden imtina olunması halinde faillere on milyar liradan yirmi milyar liraya kadar ağır para cezası; yayınlanan cevap veya düzeltmenin 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uygun olmaması halinde ise faillere beş milyar liradan on milyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

Cevap veya düzeltmenin 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uygun olarak yeniden yayınlanmasına dair sözlü edilen maddenin (VI) numaralı fıkrasına göre verilmiş hâkim kararına rağmen, neşirden imtina olunması veya tekrar yayınlanan cevap veya düzeltmede yeniden 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uyulmaması halinde, failer hakkında elli milyar liradan yüzelli milyar liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir.

19 uncu maddenin (IV) numaralı fıkrasına ve (VI) numaralı fıkrasının dördüncü paragrafına göre cevap veya düzeltmeyi yayınlama mecburiyetinin doğduğu tarihten itibaren yayının geciktirildiği her sayı için faille ayrıca; günlük mevkutelere beşyüz milyon lira, diğer mevkutelere üç milyar lira ağır para cezası da verilir.

Bu maddeye göre verilen para cezaları ertelenemez.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin aynı yıl içinde tekrarı halinde, öngörülen para cezaları iki misli olarak uygulanır.”

MADDE 24. — 5680 sayılı Basın Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yukarıdaki fıkralar hükümlerine aykırı hareket edenler bir aydan altı aya kadar hapis ve on milyar liradan yüz milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu miktar her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.”

MADDE 25. — 5680 sayılı Kanunun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun uygulanmasında yapılacak tefligat, ilgilinin yeni adresini bildirmeden veya e-sik veya yanlış bildirilerek ayrılması halinde mevkutenin idare yeri veya son sahibi veya sorumlu müdürüne yapılmakla geçerli sayılır.”

MADDE 26. — 5680 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “onbin liradan otuzbin liraya” ibaresi, “on milyar liradan otuz milyar liraya”, ikinci fıkrasındaki “yirmibin liradan altmışbin liraya” ibaresi “yirmi milyar liradan altmış milyar liraya”; 22 nci maddesinde geçen “yirmibin liradan elli bin liraya” ibaresi, “yirmi milyar liradan yüz milyar liraya”; 23 üncü maddesindeki “100 liradan 500 liraya” ibaresi “on milyar liradan elli milyar liraya”; 24 üncü maddesindeki “yirmibin liradan elli bin liraya” ibaresi “otuz milyar liradan yüz milyar liraya”; 25 inci maddesindeki “yüzelli bin liradan” ibaresi “onbeş milyar liradan”; 26 ncı maddesindeki “yirmibin liradan elli bin liraya” ibaresi “elli milyar liradan yüz milyar liraya”; 28 inci maddesindeki “yirmibin liradan elli bin liraya” ibaresi “yirmi milyar liradan yüz milyar liraya”; 30 uncu maddesindeki “1000 liradan 10 000 liraya” ibaresi “yirmi milyar liradan yüz milyar liraya”; 31 inci maddesindeki “elli bin liradan yüzbin liraya” ibaresi “elli milyar liradan yüz milyar liraya”; 32 ncı maddesindeki “100 liradan 1000 liraya” ibaresi “beş milyar liradan yirmi milyar liraya”; 33 üncü maddesindeki «on milyon liradan otuz milyon liraya» ibaresi «on milyar liradan otuz milyar liraya»; 34 üncü maddesindeki «1 000 liradan 10 000 liraya» ibaresi «bir milyar liradan on milyar liraya» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27. — 5680 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 9. — Bu Kanun hükümleri bilişim teknolojileri ve internet ortamında sayfa açılması veya elektronik gazete, elektronik bülten vb. suretiyle yayımlanan her türlü yazı, resim, işaret, sesli veya sessiz görüntü, ileti ve benzerleri hakkında da uygulanır.”

MADDE 28. — 5680 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 10. — Bu Kanun kapsamında verilen para cezaları ve tazminatlar, bölgesel yayım yapan kuruluşlarda yarısına kadar, yerel yayım yapan kuruluşlarda 1/3'üne kadar indirilebilir.”

MADDE 29. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Basım yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayımlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri.”

MADDE 30. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“14. Basım yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayımlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri.”

GEÇİCİ MADDE 1. — Halen görevde bulunan Üst Kurul üyeleri, bu Kanuna göre seçilen yeni Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmî Gazetede yayımı tarihine kadar görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulması gereken yönetmelikler ile mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olan hükümlerine ilişkin değişiklikleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde hazırlanır ve yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut yönetmelik, talimat ve esasların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İzlenme oranlarının hesaplanma şekli, tespiti ve yayımlanma esasları Üst Kurul tarafından Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmî Gazetede yayımından itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 3984 sayılı Kanuna göre Üst Kurul tarafından yaptırılan ulusal radyo ve televizyon frekans planları, bir hafta içinde Telekomünikasyon Kurumuna devredilir. Telekomünikasyon Kurumu, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak planları inceler, gerekirse değiştirir ve dört ay içinde Haberleşme Yüksek Kuruluna sunar. Haberleşme Yüksek Kurulu işi en geç altı ay içinde sonuca bağlar ve evrakı RTÜK'e ulaştırır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek beş üyesi, siyasi parti gruplarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı oluşum formülüne göre belirlenecek kontenjan doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Bakanlar Kurulunca seçilecek üye adayları ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Başbakanlığa bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde bildirilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca yapılacak seçimlerde kontenjanlar nispetinde en çok oyu alan beş kişi seçilmiş sayılır.

MADDE 31. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 32. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.